

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József tőrcsög-ut) 4. Telefon: 151. — Sürgöny cím: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Eladása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre hirtonta 50 Lej el több. — Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 107. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szombat, 1933. május 13

Eltanácsolták Angliából Németország külügyi államtitkárát

Nagy Hitler-ellenes tüntetés Londonban -- Botrány a belga parlamentben a németországi események miatt -- Nagy izgalom Franciaországban -- Ausztria kritikus napja

Kifiltottak Ausztriából egy nemzeti-szociálista vezért

Berlinből jelentik: Hitler kancellár május tizenhetedikén nagy beszédet mond a parlamentben, amelynek politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak. A parlament sürgős összehívásának oka: a leszerelési konferencia szerdán kimondott határozata, amelyvel a német védelmi alakulatokat, katonai csapatoknak nyilvánította. Ez a határozat nagy megdöbbenést váltott ki nemcsak a német kormányban, hanem az összes pártokban is. A gyűlésen minden valószínűség szerint, felszólalnak az egyes pártok vezérei is. Hitler kancellár beszéde során nem terjeszkedik ki a részletekre, hanem csak általánosságban beszél a leszerelési konferenciával kapcsolatos külpolitikai eseményekről.

Az Ullstein hirdetési vállalat hirdetési osztályának vezetőjét Lindner Ernőt és a vállalat igazgatóját, dr. Lion Lipótot letartóztatták. Vétküik az, hogy a Hitler-kormányt becsmérelték.

Londoni jelentések röviden már beszámoltak arról, hogy a közönség Hitler bizalmát, Rosenberg Alfrédet nem fogadta kedvezően. A német kancellár bizalmasa azért ment Londonba, hogy eloszlassa a németellenes hangulatot. Rosenberg hívös fogadtatásra talált, vasárnap azután egy kellemetlen incidens megbizonyította Hitler bizalmasának, hogy sem őt, sem misszióját nem fogadják szívesen az angol fővárosban.

Rosenberg államtitkár kiutasítását követelték a londoni tüntetők

Rosenberg Alfréd, a Claridge londoni luxus-szállodában lakik. Reggel arra ébredt a kancellár kiküldöttje, hogy a szálloda előtt hatalmas tömeg zajong. A kiáltásokból ki lehetett venni a tömegnek azt az óhaját, hogy Rosenberget nem tűrik meg tovább az országban. Az angol hatóságokat arra szólították fel a tüntetők, hogy Rosenberg Alfrédot haladéktalanul utasítsák ki az ország területéről.

A tömeg magatartása annyira veszélyessé vált, hogy a szálloda igazgatóságának rendőri segítségért kellett telefonálnia. Rendőrök zavarták szét a tömeget, amely azonban nehezen oszlott szét és állandóan megismételte azt a követelést, hogy „Hitler barátját dobják ki az országból“.

Simon külügyminiszter pénteken délelőtt lelkereste Höscht német nagykövetet és sajnálatának adott kifejezést afelett, hogy az ismeretlen katona emlékművéről eltávolították és a Themzébe dobták azt a koszorút, amelyet Rosenberg német kormány megbízott helyezett el a szobor talapzatára.

Az angol külügyi hivatal egyik főtisztviselője pénteken délben megjelent Rosenberg Arthur német külügyi államtitkáránál és bizalmasan közölte vele, hogy a kormány helyesebbnek véli, ha mielőbb elhagyja az ország területét. Rosenberg elhatározása egyelőre ismeretlen.

Pénteken egyébként újabb incidens történt,

az ismeretlen katona emlékoszlopánál. Egy újabb koszorút helyeztek el a következő felirással:

„Ezt a koszorút egy angol állampolgár helyezi el az ismeretlen katona emlékművére, akit felhúborít az emlékoszlopot ért sértés.“

Hatalmas tömeg vette körül a kora délutáni órákban az oszlopot. Egy férfi végül odament a talapzathoz, elvette a koszorút és azt kiáltotta:

— Nem tűrhetem el, hogy egy emlékművet politikai célokra felhasználják!

A férfi a koszorút elvette és magával vitte. A rendőrség nem akadályozta meg ebben a cselekedetében.

Brüsszelből jelentik: Parázs botrány robbant ki a brüsszeli parlamentben a németországi események miatt. Egyes szociáldemokrata képviselők ugyanis éles kritikát mondtak a Hitler-rezsim egyes intézkedései ellen, amikre Hymans külügyminiszter reflektált, aki maga is elítélőleg nyilatkozott a nemzeti-szociálista energiáról, majd a következő kijelentést tette:

— A németországi szociáldemokraták gyávan viselkedtek a nemzeti-szociálistákkal szemben!

„Elhárító háborúról“ beszél a francia vezérkar lapja

Nagy elégtétellel vették itt tudomásu, hogy lord Hailsham angol hadügyminiszter élesen szembeszállt Németországgal s azt mondta, „ha Németország fegyverkezik, megsérti a versaillesi szerződést és szankciókra kerülhet a sor.“

Pertinax az Echo de Parisban arra figyelmeztet, hogy a németellenes front, amint az most kezd kialakulni, szankciók nélkül nem ér semmit és az európai egyensúly egyszerűen felborulna, ha Németországnak a fegyverkezés terén egyenjogúságot biztosítanak.

Még a gyarmati színes csapatokról sem szabad lemondania Franciaországnak,

nemhogy tankjait, nehéz ágyúütegeit és bombavető repülőgépeit áldozhatná fel. Hiszen a német nacionalista szellem olyan erős és a korlátlan hatalmu diktatura keze olyan gyors, hogy minden percben térelőnyt szerezhet Franciaországgal szemben, amit nem ellensúlyozhat egy konzultatív szerződés az Egyesült-Államokkal, tehát erre is kár szót vesztegetni.

A francia vezérkar lapjának, az Echo de Parisnak külpolitikusa cikkében a következő kérdést teszi fel: Milyen büntető rendszabályok jöhetnek szóba Németországgal szemben? A felelet:

Különösebb büntetőintézkedések nem állnak rendelkezésre.

A békeszerződések végrehajtásának záloga a Rajna vidék megszállása volt. A Locarno-i szerződés értelmében azonban a katonailag kiűrtett rajnai övbe nem lehet bevonulni. A hatalmaknak tehát csak Genf áll rendelkezésükre: hivatkozás a népszövetségi alapszabályok 15. cikkére, ami a 16. cikkben foglalt

Erre a kijelentésre, amely a miniszteri székéből hangzott el,

a szociáldemokrata képviselők megrohanták a minisztert és ismételten sértgették. Többen a miniszter fejéhez vágták aktatászkáikat.

A botránynak a terembe nyomuló teremőrök vetettek véget, akiknek megjelenésére a képviselőházi elnök az ülést elnapolta.

Párisból jelentik: A német birodalmi külügyminiszter, báró Neurath, szenzációs cikke, amelyben bejelenti, hogy Németország megkezdte a fegyverkezést, ha a nagyhatalmak nem szerelnék le, felbőszítette a francia közvéleményt. A párisi lapok egyértelműleg azt írják, hogy tovább nem lehet halogatni a döntést a lefegyverzési konferencián.

Paul-Boncour külügyminiszter tegnap a lengyel és az olasz nagykövetet fogadta, akikkel hosszasan tárgyalt és nyilvánvaló, hogy az új fordulatról volt szó. Tardieu az Illustration-ban, Millerand a Mois című havi folyóiratban, Franklin-Bouillon pedig lyoni beszédében azt követelik, hogy

Franciaország vessen véget a leszerelési konferenciának.

„Örülség volna Franciaországnak leszerelni“

Különösen éles Tardieu cikke, aki azt fejtegeti, hogy a béke megszervezésének terve most Németország szívvallása következtében neveltségessé vált. Üres szálmacsépelés volna a terv gyakorlati keresztülviteléről tárgyalni.

Franciaország örülséget követne el, ha bár csak egyetlen nehéz ágyút, tankját vagy bombavető repülőgépet elpusztítandó, ha csak egy hadosztályát is feláldozná, mert ezzel megkönnyítené a németek dolgát és a saját vereségét készítené elő.

büntetőrendszabályokra, vagy — ami valószínűbb —

az egyes országok teljes cselekvési szabadságára vezetne,

vagyis ezek az országok azt tehetnek, amit jogaik és az igazság védelmében jónak látnak, így

elhárító háborút is üzenhetnek.

A nemzeti szellemű lap kifejezést ad azután annak az aggodalmának, hogy Hitler esetleg tárgyalásokba bocsátkozik és hajlandó egyezkedő megoldásokra, ami az őt hatalom 1932. december 11-iki nyilatkozata alapján a jogegyenlőségre vezethetne.

Izgalom Ausztriában

Bécsből jelentik: Szombaton Ausztriának ismét kritikus napja lesz. Ekkor érkeznek meg Bécsbe a nemzeti-szociálista német miniszterek, akiknek látogatása elé nagy izgalommal tekint az osztrák közvélemény és akiknek bécsi tartózkodása sok gondot okoz az osztrák kormánynak. Mindenképpen meg akarja akadályozni, hogy ezt a látogatást az osztrák nemzeti-szociálisták propagandára használják fel és attól tartanak, hogy az egymással szembenálló politikai ellenfelek között ebből az alkalomból ismét összeütközésekre kerül majd sor. A késő éjszakai órákban elterjedt hírek szerint egy külön miniszteri értekezlet foglalkozott azoknak a rendszabályoknak megtételével, amelyekkel a szövetségi kormány elejét akarja venni a rendezavarásoknak és biztosítani akarja a rend és nyugalom fenntartását. Elhatározták, hogy

az asperni repülőtéren, ahol a német miniszterek szombaton megérkeznek, legelőbb 20 tagból álló bizottság fogadhatja a horogkereszteseket,

A repülőtérről az autók a lehető legrövidebb

uton kötelesek a vendégeket a bécsi Hitler Adolf-házba és onnan a szállóbeli lakásukra vinni.

Az autókat nem szabad nemzeti-szocialista zászlókkal vagy jelvényekkel felszíkni.

A tervezett gyűlések és ünnepek közül csupán egyetlen ünnepélyt engedélyeztek és pedig azt az ünnepélyt, amelyet az Engelmann-árénában rendeznek Jenő herceg emlékezetére.

A „Reichspost“, a keresztényszocialisták és a kormány félhivatalosa pénteki számában továbbra is a német miniszterek bécsi látogatása ellen ír. A Reichspost hangsúlyozza ebből, hogy

Schuschnigg dr.-nak nincs tudomása a meghívásról és ugylátszik, Franck dr.-nak kihagy az emlékezte.

amikor azt állítja, hogy őt az igazságügyminiszter meghívta.

Bécsből jelentik: A karinthiai nemzeti szocialista körzet vezetésével megbízott van Kothent, aki német birodalmi állampolgár, ma kitiltották Ausztria területéről.

Van Kothent kitiltása az első eset, amikor az osztrák rendőrség nemzeti szocialista vezetőt tanácsol el Ausztriából.

A nemzeti szocialista vezér kitiltását azzal indokolják, hogy nem volt egyáltalában rendes foglalkozása sem, miután csak az állam ellen irányuló pártpolitikából élt Ausztriában. Kothent több ízben súlyosan megsértette a szövetségi kormányt. Gyűléseket rendezett állandóan és pártjának magatartása annyira feszült hangulatot idézett elő, hogy erősen káros hatással bírt az idegenforgalomra nézve. Ezenkívül saját bevallása szerint, Kothentnek Baden az állandó lakhelye, tehát a német birodalom területén él. Van Kothent 3 nap alatt megfelelőbbé teszi a kiutasítási végzést azonban, ha a kormány kormány el is állana annak végrehajtásától, a szövetségi kormány minden esetre keresztülviszi azt.

A szociáldemokraták vagyonekbevetésével kapcsolatban szenzációs hírt közöl egy stockholmi lap. A Stockholmban megjelenő „Allehanda“ című estilap péntek esti számában hatalmas cikkben közli, hogy a német szociáldemokrata-párt pénzkészletét nem sikerült a birodalmi kormánynak elkoboztatni, miután már jóval a lefoglalási intézkedések előtt a vagyonek legnagyobb részét átmentették Svédországba. A német kormány által rendezett házkutatás során a berlini szociáldemokrata központ kasszájában nem egészen százezer márkát találtak, ami nagy meglepetést keltett. A stockholmi lap szerint ez az összeg csak igen kis része volt a szociáldemokraták vagyonának, amelyek legnagyobb részét Svédországba, Dániába, Hollandiába és Svájcba sikerült átvinniük. A Stockholmban elhelyezett összegeket a svéd szociáldemokrata-párt kezeli. Az „Allehanda“ cikke Németországban hatalmas feltűnést keltett.

Budapestről jelentik: A képviselőházban Meskó Zoltán képviselő beszéde során elmondta, hogy nemrégiben Berlinben felkereste Hitler német kancellárt, akinek előadta, hogy mit vár

Grigorcea budapesti román követ estélyt adott a magyar miniszterelnök fiszteletére

Érdekes bridge-parti a szupé után

Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes estély zajlott le a budapesti román királyi követségen, ahol Grigorcea, Románia budapesti követe impozáns szóárét adott Gömbös Gyula miniszterelnök fiszteletére. Az estélyen megjelentek a Budapestben akreditált külföldi követek és előkelőségek. A nagyszámu előkelő, illusztris vendégsereget Grigorcea követ feleségével karján fogadta, de ott voltak a román követség részéről dr. Balta Moise sajtóattasé, Palangeanu ezredes, Matasaru kereskedelmi attasé s a vendégek valamennyien egyszerű hangulatban töltötték el a kellemes estét. Szupé után a társaság bridgepartikra szakadt: Gömbös magyar miniszterelnök partnere Grigorcea román követ, Madame de Vienne, a budapesti francia nagykövet feltűnően szép felesége és Mrs. Tyler voltak, az utóbbi a népszövetségi ellenőrző-bizottság vezetője. Érdekesebb és izgalmasabb bridgeparti aligha zajlott le a közelmúltban.

Magyarország a keresztényi alapokon álló Németországtól, a régi marxista Németországgal szemben. Felhívta a kancellár figyelmét Németország gazdasági elzárkózottságára.

Hitler kijelentette Meskó Zoltánnak, hogy Magyarországgal szemben minden meg fog változni. Németország nem folytat kereskedelmi összeköttetést zsidó kereskedőkkel és csak keresztényekkel köt üzletet. Azt javasolta, hogy Magyarország kizáróan keresztényi kezekbe tegye le a Németországgal folytatandó kereskedelem ügyét. Azt az indítványt teszi többek között, hogy a magyar

gyümölcsöt olyan ládába csomagolják, amelyekre horogkeresztes jelet festenek.

Ausztriára vonatkozólag Hitler kijelentette, hogy szeptemberben Bécsben vagy a horogkeresztes zászló lobog a parlamenten és a középületeken, vagy pedig a francia terv sikerül és Ottó osztrák trónkövetelő bevonul Bécsbe és elfoglalja a trónt

A bucsuzásnál Hitler kijelentette Meskó Zoltánnak, hogy véleménye szerint Magyarországnak is a horogkereszt fogja meghozni a jobb jövődöt.

Prefektusok és főügyészek értekezlete Bucurestiben

a jobboldali mozgalmak letörése ügyében

A liberális párt a hitlerista akciók ellen foglalt állást — Az országba érkeznek a Népszövetség pénzügyi szakértői

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a belügyminisztériumban Moldova, Bukovina és Besszarabia prefektusai értekezletre jöttek össze Mironescu elnöklete alatt, aki nagyarányu exozében szólította fel a prefektusokat arra, hogy az erősödő jobboldali szélsőséges mozgalmak kifejlődését akadályozzák meg. Utasította a megyei vezetőket, hogy tejtsenek ki hathatós ellenpropagandát a jobboldali akciók letörése érdekében. Szombaton az erdélyi, olteniai és munténiai prefektusok értekezlete lesz a belügyminisztériumban.

Popovici igazságügyminiszter ma együttes kihallgatáson fogadta Iasi, Marosvásárhely, Brassó, Constanta és Craiova főügyészeit. Az együttes kihallgatást a jobboldali mozgalmakkal hozták kapcsolatba.

A liberálisok mai értekezletén Nistor

besszarabiai képviselő élesen kikelt a romániai hitleristák terjeszkedése ellen. Felhívta a párt figyelmét az akció káros következményeire. Duca válaszában kijelentette, hogy a központi pártvezetőség szombati értekezletén erre a kérdésre is ki fog térni.

Romániát a leszerelési konferencián Titulescu és Mihalache fogják ezuttal is képviselni. Titulescu ma Herkulesfürdőre érkezett, ahol találkozott Radulescu külügyi államtitkárral. Innen Temesvár felé folytatta útját, ahova délután futott be vonata. Ezután Zsombolyán keresztül elhagyta az országot és utjának iránya: Genf.

Itt írjuk meg, hogy a Népszövetség pénzügyi szakértői a jövő héten érkeznek az országba.

Aradi királylátogatás hírért jelentették Bucurestiből

Az aradi hatóságok semmit sem tudnak az uralkodó érkezéséről. Egy fővárosi délutáni lap híradása — Tilea államtitkár és a külföldi követek látogatása

A Rador távirati iroda pénteken este a következő jelentést közölte szerkesztőségünkkel:

Az uralkodó ma este elutazott Arad felé, hogy Arad megyében, az itt lévő vadászterületen rendezendő vadászaton részt vegyen. Kisérteendő van Tila Viorel dr. miniszterelnökségi államtitkár is. Az uralkodó visszatérését hétfőre várják.

A hír nagy meglepetést keltett szerkesztőségünkben, annál is inkább, mert teljesen váratlanul érkezett annak a híre, hogy Károly király Aradon keresztül arad megyei vadászterületre utazik. Szerkesztőségünk az éjjeli órák ellenére, érintkezést keresett az illetékes hatóságokkal és sikerült a következőket megállapítani:

Az arad megyei prefekturára még napokkal ezelőtt hivatalos értesítés érkezett arról, hogy Tilea Viorel dr. miniszterelnökségi államtitkár Aradra kíséri az angol, a francia, a német és az egyiptomi nagyköveteket és elhatalozolja őket a Chisineu (Kisjenő) melletti Ágya községbe, ahol Ciorogariu vadászati főfelügyelő vendégei lesznek. Saulescu országos vadászati vezérinspektor közölte a prefekturával, hogy a diplomatákat különkocsi hozza, amelyet Temesváron a délelőtti aradi személyvonathoz kapcsolnak és pontosan fél tizenegy órakor megérkeznek Aradra.

A megyei prefektura megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a vendégek Aradon megebedhessenek. Miután — az eredeti terv szerint — a diplomaták és Tilea alminiszter csak délután 1 órakor folytatják útjukat Kisjenő felé, még pedig nem is vonaton, hanem autókon, ebédet rendeltek a „Dacia“ étteremben. Az sem látszik azonban kizártnak, hogy a vendégek a vasúti állomáson, szalonkocsijukban fogyasztják el ebédjüket.

A hatóságok nem tudtak arról, hogy Károly király együtt érkezik a diplomaták-

kal. Már volt azonban eset arra, hogy késő este vagy éjjel érkezett ilyen nagyjontosságu értesítés.

Érdeklődtünk az aradi vasúti állomáson, ahol azonban semmit sem tudtak az udvari vonat érkezéséről. Ugyancsak a hatóságok sem tudtak semmit a Rador távirati iroda által tényként bejelentett királylátogatásról.

A késő esti órákban alkalmunk volt illetékes személyiségekkel beszélünk, akik kijelentették, hogy akkor is, ha Károly király inkognitóban utazik, az aradi hatóságok kellő időben értesítést kapnak. Ciorogariu vadászati főfelügyelő pénteken délután magával Saulescu vadászati vezérinspektorral beszélt, akinek bejelentette, hogy a vadászatra minden előkészület megtörtént. Saulescu újból elmondta, hogy hány személy érkezik, de nem tett említést arról, hogy Károly király is a vendégekkel tart.

Az előrehaladott esti órákban már megállapítható volt, hogy a Rador híradása nem felel meg a valóságnak. Hogy teljes bizonyosságot szerezzünk, telefonon felhívtuk bucuresti-i tudósítónkat, aki a következő információt adta:

— Az egyik fővárosi délutáni lap megírta, hogy Károly király Tilea miniszterelnökségi alminiszter társaságában Aradra utazott. A Bucurestiből kapott késő éjjeli telefonértesítés szerint Otelsége nem utazott el és éjjel tizenkettőkor még Bucurestiben tartózkodott.

Bucuresti-i jelentés szerint Károly király belgrádi útja halasztást szenved, amennyiben az uralkodó úgy határozott, hogy előbb más államfőkkel tárgyal, mielőtt meglátogatná Sándor jugoszláv királyt. A király tárgyalásainak céljáról, valamint a belgrádi út elhalasztásáról egyelőre közelebbi információkat nem adtak ki.

Vadász és Rothbaum

angol és francia divatszalon
BUDAPEST IV., Párisi-uca 1. (Vác-uca sarok.)

Allandó bemutató legújabb párisi modellekben. Kabátok, kosztümök, délutáni és nyári ruhák. Vásári látogatóknak különös árkedvezmény!

MEGHALT KRÚDY GYULA

Krúdy, a krinolin magyar mesék alkotója — A karrier utja Nagyváradtól Budapestig — Szegényen halt meg Krúdy Gyula

Meghalt egy nagy magyar regélő ma délelőtt Budapesten. Ha az írói mértéknek száz ágából egyet leszakíthatnánk Krúdy Gyula számára, aki nincs többé már az élők sorában, akkor a regélők ágát adjuk neki. Elbeszélései és regényei, tárcacikkei és novellái a rege atmoszférájában játszódtak le. Úgy tudott mesélni, ahogy senki a magyar irodalomban, rajta kívül. Magyar uri házaknál új hasábfát dobaltak este a kandallóba, ha Krúdy Gyulának új regénye jelent meg s e tűz fényében, jó vörösbőr és pipafüst mellett, ennek az írónak a történetei — a magyar multnak és közelmultnak felejthetetlen figurái — vonultak el és elevedtek meg.

Krúdynak, mint minden nagy írónak általában, két pártja volt. Azért két pártja, mert mindkettő olvasta műveit: az is, aki szerette, az is, aki nem. Szuggesztív mesélő-modorától nem szabadulhatott senki. Gyönyörű magyar feje, bánatos mély barna szemei, egyre öszülő hajfürtjei: azokra a főispánokra emlékeztettek, akiknek figuráit egy régebbi előd, Jókai Mór rajzolta meg. Kiss József mondja egyik versében, hogy Jusszuf, a költő, hármat szeretett: a dalt, a nőt és a kerevetet...

Krúdy, a költő, a mesélés földöntúli kéjét, az asszonyok édes ölet és a jó kerevet heverő magyar kényelmét együtt szerette a magyar borral. Sokszor lehetett látni, budai kiskoromákban, barátjaival, még többször egészen egyedül, egy szál hegedűssel, lecsavart villanykörte kihűlt árnyékában, a vörösbőrös kancsó mellett. Talán itt születtek — mint ahogy Adynak így születtek — azok a megnyilvánulásai, amelyek betübe öntve példátlan gyorsasággal hódították meg a magyar olvasóközönséget. Krúdy azok közé az írók közé tartozik, akiknek írásából más nemzetek nyelvére egészen lefordíthatatlan és megérzékelhetetlen szellem árad.

A nyírségi puszták levegője, a löcsei és késmárki háztetők fölött fútyuló tátrai szél, a régi pesti kaszinók és kávéházak élete, a régi pesti parlamenti folyosók kordilális és szivarfüstös atmoszférája és anekdotázó kedve, a tokaaji lankák szőlőt érlelő meleg napja, a felvidéki kuriák különködő és házsártos nagyaszonnyai, vagy bogaras agglégényei, a reménytelenül szerelmes és öngyilkosságokra hajlamos ifjak báli sóhajai: mind olyan parfümöt adta Krúdy írásainak, amelyben a *Levendula és a rozsmarin keveredtek össze az Ylang-ylang-gal és a „Ce soir ou jamais”-vel*. A hőbortos Zatureczkyek, az elegáns ifjú Podmaniczky Frigyes báró és bizonyos névtelen udvarhölgyek, első Ferenc József idejéből, halk és hangulatos palotást járnak a fantázia ritmusára, ha Krúdy neve csendül fel olyan nyári alkonyokon, amikor különös bánatok miatt a könyvespolc felejtő székereit keresi az ember. Régi tabáni házak titkai tárulnak fel, a pesti oldal titkos kicsi hoteljei nyílnak ki, álruhába bujt magyar arszlánok kalandjai nyílnak: milyen istenáldotta költő az, akinek varázsló-tolla alatt ennyi történet, ennyi szín, ennyi rege, ennyi álom elevededik meg forró, élettől terhes valósággá!

S mindezeket úgy tudta elbeszélni, a magyar stillusnak valami olyan vonzó varázsával, ami egyedül az ő sajátja volt. Megőrzött régi formákat, a nyelv sok, néha antiknak látszó maradványát. Igeképzéseiben a régmúltat és a félmúltat használta szívesen. Nem azt írta például, hogy: „mondta Zathureczky”, hanem azt, hogy: „mondá”, vagy még gyakrabban „mond”. Anakronizmusnak látszott néha Krúdy nyelve, főleg a századeleji magyar nyelvújítás és az Ady-korabeli új ma-

gyar irodalmi nyelv első kivirágása fejein. De Krúdy témái és történetei megbuktak volna egy *modernebb szövegben, az ő gérokkos és krinolin történetei a nyelv egykoru gérokk-jában és a stílus egykoru krinolinjában jelentek meg*. Meséinek ez a csodálatos harmóniája az elmondás formáival együtt: ez éppen egyik sikerének a titka. Nincs is magyar író, aki folytathatná azt, amit ő cselekedett.

Krúdy Gyulának nem lesz és nem lehet helyettese a magyar literatúrában, mert *nincs és nem lehet még egy Krúdy, azzal a krúdy-mussal együtt, ami a nyírségi pusztákat a pesti parlamenten át összekötötte a tabáni házakkal*. Oly veszteség ő, amelyhez fogható nem érte a magyar irodalmat az utóbbi 10 évben. (Szomaházy, mint elbeszélő, messzire nem adott olyan maradandót, mint Krúdy és Rákosi Jenő elsősorban a magyar újságírás halottjának számít.)

A nagy regélőnek történetei túlélik a magyar idők akármilyen változását. Szindbád elutazott. Olyan vörös postakocsi vitte el, amelynek kocsisa fekete köpenyben ül, paripái a Szent-Mihály lovai és ostora a halálos ka-

Krúdy Gyula élete

Krúdy Gyula 1878. október 21-én született Nyiregyházán. Iskoláit Szatmáron, Podolinban, Bécsben és szülővárosában végezte. Matura után újságíró lett. Debrecenben és Nagyváradon dolgozott. Tehetségére figyelmes lett a budapesti sajtó és 1896-ban már a Pesti Napló munkatársa. Onnét a Magyarországhoz, majd az Ujság szerkesztőségéhez került.

Budapesti pályájától kezdve lesz író. Először az ifjusági elbeszélések terén arat sikert. Legjellegzetesebb ifjusági regénye a „Cirkuszkirály” (1905.) Szindarabot csak egyet írt, a címe „Zoltánka”, színpadra került, a Magyar Színházban Budapesten és a hősei Petőfi Sándor özvegye és a költő Zoltán nevű fia.

Regényei, megjelenési sorrendben, a következők: „Üres a fészek” (1897.) „Ifjuság” (1899.) „A vig ember bus meséi” (1900.)

Érdekes könyv „Az álmok hőse” (1905.) amelyben egyik Krúdy-rokonnak a szabadságharc és az abszolutizmus alatt lezajlott sorsát énekl meg. „A podolini kísértet” című regénye a felvidéki emberek tragikus sorsukat küzdelmeit rajzolja meg.

1909-ben egymásután jelennek meg nagyszerű írásai „A pajkos Gálék”, „A szakálszáritón”, „Andráscsik örököse” és „A bűvös erdő”. Egy évvel később jön a könyvpiacra a „Nyíri csend” és a „Hét szilvafa”, valamint 1911-ben „Az esti út”.

Ezek az állomásokról át érkeznek el az 1912-ik esztendőhöz, amelyben megjelenik capo d'operája, a „Szindbád ifjusága” és a „Szindbád utazásai” című regénye. Mindkettőt *visszhangos siker kíséri*. Ugyanebben az évben jelenik meg a „Francia kastély” és egy évvel később „De Rouck kapitány csodálatos kalandjai”.

Legnépszerűbb és legérdekesebb regénye szintén az 1913-as évhez fűződik. Ez: „A vörös postakocsi”. Ez az igazán krúdys, színes és finom írás, nyolc év alatt három kiadást ért meg. 1914.: három művéről nevezetes. „Az első szerelem”, „A palotai álmok” és „A puder”. Háborus regényt is írt 1915-ben, a címe „A 42-es mozsarak”. Alig mult el esztendő, azóta is, hogy ne jelent volna meg minden évben egy-egy kötete és hogy emellett majdnem minden budapesti lapban publicisztikai, tárcairói és elbeszélői tevékenységet fejtett ki, — az közismert. Még a legutóbbi időkben is,

Időelőtti ráncosodást

idéz elő a

betegesen száraz arc bőr

Mosás helyett állandóan

Dr. med. Laxlo

—féle

Arcolajjal tisztítsa,

Zsíros arckenőccsel táplálja,

Gyógypuderrel védje

Romániában kaphatók kizárólag.

FARKAS ISTVAN, Apollo Drogeriájában, Oradea. Naponta postai széküldés utánvétel.

sza. Szindbád nem is tér többet vissza, kürtöl a postakocsi: Krúdy Gyula magyar író elutazott. Simogassuk meg egy pillanatra a végzetes postakocsi kerekének a nyomát: felejthetetlen könyveit.

Fekete Tivadar.

egy hosszas betegségéből felépülve, hétről-hétre írta pesti emlékezéseit az Ujság hasábjain.

Krúdy Gyula kétszer nősült. Első felesége jónévi író volt, aki „Satanela” álnév alatt több szépirodalmi lapnak és folyóiratnak dolgozott. Első házasságából három gyermeke született. Krúdy Gyula és „Satanela” házassága válással végződött s az író újból megnősült. Váradi Rózával kötött házasságot, aki Zsuzsika nevű leányával ajándékozta meg.

Halálsejtelmek . . .

A sok munka aláásta egészségét. Érelmeszedés támadta meg, betegeskedett, sokat szenvedett. Az utóbbi időben

mintha sejtette volna a vég közeledését,

sokszor melankólikusan beszélgetett feleségével Zsuzsika kislányukról, hogy adják-e intézetbe, mert hiszen — mondotta — túl eleven a kislány, nem való neki az intézet. Naponként visszatért erre a kérdésre, mint aki érzi, hogy

gondoskodni kellene gyermekéről, akkorra, amikor ő már nem lesz itt.

De sejtelmeiről semmit sem árult el. Három nappal ezelőtt felolvasást tartott a rádióban.

„A vén számár” c. novelláját tüzték műsorra.

— Ez én vagyok — mondta szelid mosollyal feleségének, mikor átadta neki a kéziratot, mert úgy volt, hogy miután nem érezte jól magát, a felesége tartja meg a felolvasást. Aztán mégis úgy határoztak, hogy helyette fia, ifj. Krúdy Gyula ült a mikrofon elé, mintha maga a szerző olvasná a művét. Senki sem sejtette, hogy Krúdy Gyulát már nem is fogja hallani többé a rádióból.

Tegnap a miniszterelnökség sajtóosztályán volt, estefelől tért haza és kedélyesen vacsorázott feleségével s kislányával. Vacsora után hamar visszavonult szobájába, amely a lakás ucca felől

CORSO-mozgó mai műsora

BOLVARY-STOLZ sláger!

Amiről az asszonyok álmodnak!

GUSTAV FRÖHLICH, Nora Gregor, Peter Lorre, Otto Wallburg.

A 3 órai előadás 10, 15, 20 letes helyekkel!

Jön: Pension Schöller! FRITZ SCHULIZ, akit Nemetországból kitiltottak, pompás zenés vígjátéka.

Vasárnap, május 14-én nyílik meg a „LIDO“ étterem

nyári kerthelyisége Str. Eminescu (Deák F.-uonca) 36
BUZOGANY MARTON vezetésével. **Azugai-sör!**
Erdélyi falborok. Remek konyha! Elsőrendű cigányzene.

szobája és meghagyta, hogy reggel tíz órakor keltsék fel. Kérte, készítsék el a fürdőt, mert délelőtt ismét a miniszterelnökségre akar menni.

Reggel tíz órára elkészítették reggelijét, mely egy csésze kakaó volt s amely már ott állt párolgva az asztalon, a fürdő is elkészült, amikor felesége pontosan tíz órakor benyitott hozzá.

Krudy Gyula viaszszárga arccal, holtraváltként feküdt ágyában.

Felesége kétségbeesetten szaladt át a szomszédba, dr. Boér Kálmán orvoshoz, aki a család jóbarátja. Boér dr. azonnal átsietett barátjához, de rögtön konstatálta a tragikus eseményt, hogy

már nincs segítség. Krudy Gyula egy órával ezelőtt szívbénulásban meghalt.

Amint az orvos megállapította,

rövid haláltusa volt, **ugyszólván semmit sem szenvedett.**

A gyászír gyorsan futott szét a városban s mindenütt őszinte, mély részvétet és megdöbbenést keltett. Az első részvétlátogató a halottas háznál Pakots József orsz. képviselő volt, aki a Petőfi-Társaság nevében kondoleált az özvegynél.

Barátok és rokonok gyűltek össze, akik megilletődve léptek be az ír halottas szobájába.

Az ablakkal szemközt, széles rézágyon fekszik a halott Krudy Gyula, úgy, ahogy holttan találták. Arca viaszszárga,

feje féloldalra fordult a fal felé, szeme nyitva s az arcán szelid mosoly.

Vékony karja a mellén, kezét összekulcsolva, féltérde felhuzva a paplan alatt. Mindkét lábán harisnya van. Az utóbbi időben, mlőta gyöngéikedett, harisnyában aludt. Lábánál összeeyürve farkasprém fekszik az ágyon. Az éjjeli szekrényen félig leégett gyertya, kis doboz, cigaretta, szemüveg, ceruzák és apróságok. Ruhája szépen összehajtva, egy szék támláján fekszik. Cipője az ágy előtt, az egyik felboruiva, ahogy hevenyében ledobta.

Az asztalon egy kis levélke, amelyet ugylátszik, még ma reggel írt, mert május 12-iki dátum van rajta.

Halasi-Fischer Özöndöz írta a levélkét, pár sor az egész, azt írja, szeretné megnézni a Nemzetközi Vásárt, kéri Halasi-Fischer, jöj-jön el érte. Ez Krudy Gyula utolsó írása.

— Mit mondjak? — tör fel az özvegy könnyek között —

sorsa a magyar író sorsa volt... Kilakol-

tatás előtt állunk, a villany kikapcsolva... De kérem, ne írja meg, **ugyis mindegy már, ő sem árult el semmit, a büszkesége nem engedte, hogy feltárja a borzasztó valóságot, amellyel küzdöttünk... Ne tudják meg most se.**

Az elhunyt író élénk barátság fűzte az

aradi újságírás egyik szintén nemrég elköltözött, jellegzetes alakjához: *Lits Tónihoz*. Krudy nagyon szerette Litsét és Lits rajongó barátja volt Krudynak.

Most már mind a ketten elbucsuztak. Odafönt biztosan összeülnek megint és vörösborral koccintanak jóéjszakát ennek a békétlen világnak!...

Eltemették dr. Schreiber Vilmost

Impozáns részvét kísérte utolsó útjára az elhunytat — Windholz dr. megható bucsubeszéde

Szomoru célja felé robogott egy autó fégnap alkonyattájt a curtici-i határon át... Munkás, értékes életet eltöltött férfi kihült teste pihent koporsójában az autó belsejében és a gyászokci egyenletes zakatolással suhant tovább a leszálló esthomályban, majd végigrobogott Arad uccáin és pontosan egynegyed kilenc órakor megállott a Bohus-palota nagykapuja előtt... Dr. Schreiber Vilmos hazaérkezett — **pontosan abban az időben, amikor évtizedeken keresztül minden este hazatért a Lloyd-klubból családja körébe...**

Az elhunyt kiváló aradi orvos hozzátartozói már a délután folyamán hazaérkeztek Budapestről, ahol dr. Schreiber Vilmos örökre lehunyt szemét... A jóbarátok, ismerősök egymásután keresték fel a gyászoló családot, hogy részvétük, igaz fájdalom kifejezésével, együttérzésükkel enyhítsék a súlyos csapás fölött érzett gyászt, ami Schreiber Vilmos dr. halálával költözött be a Bohus-palotában levő otthonba... Este, midőn megérkezett a halottat szállító autó s felállították a ravatalt a csendes lakásban, a jóbarátok, ismerősök megjelentek, hogy együtt virrasszanak, felváltva őrködjének a család tagjaival dr. Schreiber Vilmos ravatalánál...

Felvirradt a temetés napja... Már kora reggel koszorúk érkeztek a halottasházhoz. Arad társadalmi nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül elküldte utolsó üdvözlését dr. Schreiber Vilmosnak és már a kora délelőtti órákban megindult a részvétlátogatások sorozata a gyászoló családnál. Arad egész társadalmi elhozta részvétét dr. Schreiber ravatalához s a koszorúk egész tömege borította a

koporsót, amelyben az elhunyt megpihent...

Ott láttuk a mélyen sujtott özvegy koszorúját, ezzel az egyszerű felirattal: „Zelma“... Azután a családtagok koszorúit: „Drága Apánknak — Mária, Bandi“, „Drága Vilmosunknak — Móric, Gizi, Ancsi“, „Drága nagyapának — Tamás“, „Szeretettel — Irén“, „Mély fájdalommal — Marci, Bözsi“, „Örök szeretettel — Malvin“. A többi koszorú így sorakozott egymás mellé: „Utolsó üdvözléssel igaz barátunknak — dr. Szalay Vilmos és neje“, „Igaz szeretettel, igaz barátunknak — Tauszk Annus és Jenő“, „Szeretett sógorunknak — Erzsi“, „Felejtethetetlen barátunknak — Irma, Gyula, Rózsika és Árpád“, „Meleg szeretettel — Stern Zsigmond és Jóska“, „Emlékedet örökre megőrizzük — Stauber Irénke, Mancsi, Pista és Jancsi“, „Utolsó köszöntés — Orbán Ába és családja“, „Cu dragoste — Colegiul Medicul“, „Szeretettel, barátsággal — Pálmay-család“, „Isten veled! — Irén, Frici“.

Délután 5 órakor nagyszámu gyászoló közönség szorongott a Bohus-palota udvarán. Néhány perccel öt óra után kezdetét vette a gyászszertartás. Weisz Sándor főkéntor gyászdalai kísérték le dr. Schreiber Vilmos koporsóját az emeleti lakásból az udvarra, ahol a felállított katafalkra helyezték el. Ezután dr. Vágvölgyi Lajos főkéntor mondotta el mélyenszántó, értékes szavakból, gondolatokból felépített gyászbeszédét. Az elhunyt barátai, kartársai nevében dr. Windholz Béla bucsuztatta dr. Schreiber Vilmost. Dr. Windholz őszinte, mélyhatású szavakkal méltatta az elhunyt érdemeit és rámutatott arra, hogy dr. Schreiber Vilmos régi idők patinás embere volt.

— Nemesak disze, de szilárd, minden terhet elbíró oszlopa voltál a társadalomnak, egy letűnő régi világ mentalitásának megtestesítője — mondotta dr. Windholz, majd kitért arra, hogy az elhunyt nemes lelke a betegekben csak szenvedő embertársat látott, kartársáiban pedig bajtársakat a szenvedőkért folytatott nagy tusában...

— Ha politikusi, vagy hadvezér lettél volna, akkor biborárnak most itt lennének érdemeidet elismerő és szimbolizáló rendjeleid — folytatta Windholz dr. — Azonban így is itt láthatjuk életed munkáját. **Itt állnak érdemrendeid, kitüntetéseid a ravatal körül: az emberek, akiknek szemében hálattal, forró könnyek csillognak és lelkükből őszinte gyászfakad...**

Dr. Windholz bucsuztatóját, nagyon sokan megkönnyezték és az őszinte fájdalom, részvét megnyilvánulása volt a gyászoló tömeg mély együttérzése, amely a mélyen sujtott családtagok felé szállt... Majd a templomi énekar és Weisz főkéntor gyászdalai közben feltették a koporsót a halottaskocsira, amely előtt a koszorukat vitték. Ezután megindult a temetési menet végig a volt Zrinyi-uccán... Dr. Schreiber Vilmos még egyszer, utoljára elhaladt a Lloyd klubhelyisége előtt, ahonnan a régi jó világ derűs életkedve, a vidámság egy fényugara távozott el halálával... A gyászmenet végigment a főútvonalon, elhaladt azok előtt a házak előtt, amelyekhez dr. Schreiber Vilmost ezer emlék, halálával a múltba halkult kedves, szép élmény fűzte. A gyászoló közönség kísérte az elhunyt földi maradványait a zsidó temetőbe, ahol Aradváros egész társadalmának mélyszéges, spontán megnyilvánuló részvéte mellett helyezték örök nyugalomra dr. Schreiber Vilmost a Schreiber-család sírkertjében.

Súlyosan inzultáltak a zsidó egyetemi hallgatókat a kolozsvári vasgárdista és hitlerista diákok

Tüntetés a kolozsvári uccákon — Megverték egy hetilap szerkesztőjét — Inzultált egyetemi tanár —

Kolozsvárról jelentik: Az egyetemi ifjuság sorában már napok óta készültek arra, hogy a kisebbségek ellen tüntessenek. Az utóbbi hetekben kiéleződött Hitler-agitáció felébresztette az egyetemi ifjuság sorában a német kisebbség fránti haragot. A „Mai Világ“ ismeretes elírása pedig feszült légkört váltott ki, amelynek következménye volt a szenvedélyek kirobbanása.

Az egyetemi diákság, illetőleg a Vasgárda tagjai már szerdán este kisebbségellenes tüntetést akartak rendezni, de az ünnepi diszfelvonulás miatt elmaradt. A román nacionalista diákság indulatait különösképpen az tüzelte fel, hogy a kolozsvári német konzulátuson a német birodalmi lobogó mellé a horogkeresztes Hitler-zászlót tűzték ki. Még növelte a haragot, hogy a németek a horogkeresztes zászló alatt jelentek meg az ünnepségen is. Tegnap pedig a zsidó egyetemi hallgatókat

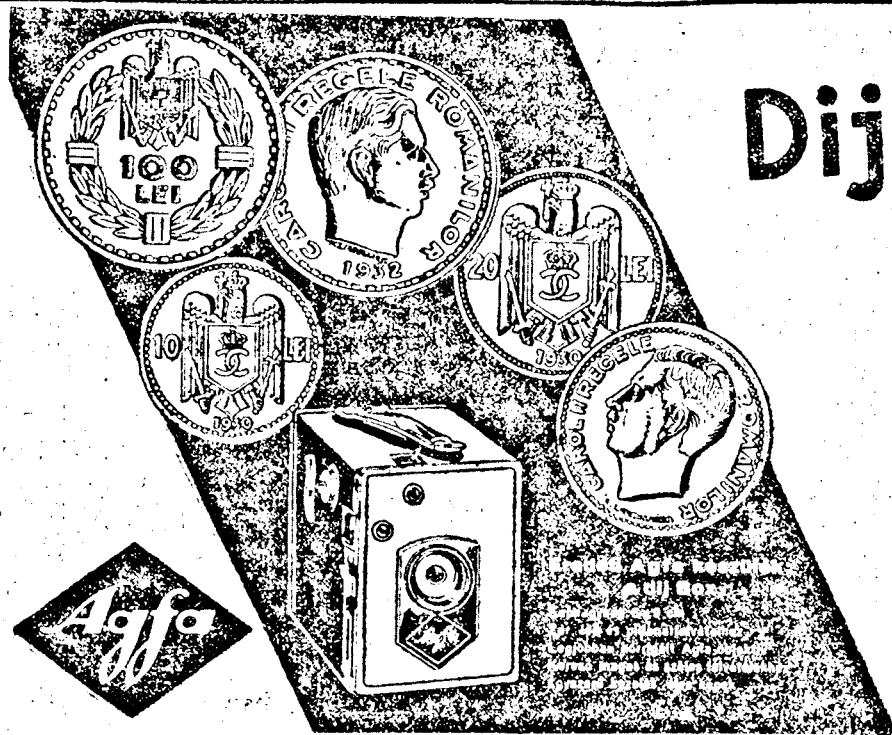
nemcsak a román nacionalista hallgatók támadták meg és bántalmazták súlyosan, hanem a horogkeresztes jelvényt viselő Hitler-ifjuság is véresre verte a zsidó tá-
talebereket.

A támadók nem kimélték a gyengébb testalkatú diákokat sem. A horogkeresztes német ifjak

súlyosan megverték Rácz Paula tizenkilencéves orvostanhallgatót, aki félig ájultan vonszolta magát a dékáni irodába, ahol bántalmazásáról jelentést tett. Érdekes, hogy a zsidó egyetemi hallgatók — akik látták az izgalmas atmoszférát — távol akartak maradni az egyetemi előadásoktól, azonban Stefanescu Goanza rektor hirdetményt tett közzé, amelyben a zsidó vallású egyetemi hallgatókat arra szölitotta fel, hogy látogassák a kurzusokat, mert semmi bántódásuk sem fog esni.

Kolozsváron nagy izgalom uralkodik. A hatóságok széleskörű óvintézkedéseket tettek a rend biztosítására. A szerkesztőségek épületeit erős őrségek veszik körül. A késő esti órákban a negyedéves zsidó orvostanhallgatók, akik egy esti kurzusról hazafelé indultak, az uccán találkoztak a Vasgárda egyik csoportjával. Ugyanakkor arra ment dr. Popa Rubin egyetemi magántanár, az anatómiai-intézet helyettes vezetője. A tanár a zsidó diákokhoz szegődött, nehogy a vasgárdisták támadólag lépjenek fel.

Ennek ellenére a vasgárdista-diákok meg-támadták a zsidó medikusokat, de meg-verték az egyetemi tanárt is, akit súlyos sebbel lukásán ápolnak.

Dijpályázatunk

250.- Leiert egy fényképezőgép?

Keresse ezen Box nevét

Minden szerencsés megfejtő a helyes megfejtésért 250.- Lei ellenében az itt bemutatott 44 sz. Agfa Box készüléket kapja.

Becszerelés 1933 május hó 5.-től június 30.-ig minden fotokereskedőnél

AGFA ----- BOX

Ellentétes orvosi vélemények után három évi fegyházra ítélték a gyilkossági kísérlettel vádolt aradi szobrászt

Érdekes tárgyalás az aradi törvényszék előtt
— Hogyan történt a hal-téri vérengzés —

Az aradi törvényszék ma tárgyalta az elmúlt évben történt Piata Gen. Cernat (volt Hal-téri) gyilkossági kísérlet ügyét. Vádlottként Szeifert János szobrász állott a bíróság előtt, aki a múlt évben megleste lakása előtt Rác Szidónia uccai leányt és konyhakéssel összeszurkálta. A leányt súlyos állapotban szállították a kórházba, míg a szobrászt letartóztatták. Kihallgatása alkalmával Szeifert elmondotta, hogy Rác Szidónia kicsalta tőle harmincezer lejt, majd amikor már teljesen kifosztotta, az uccára tette. Elkeseredésben követte el tettét, ittas állapotban. A vizsgálat során védője, dr. Perényi Emil ügyvéd kérte a bíróságot, rendelje el a szobrász elmebeli állapotának megvizsgálását és a törvényszék helyt is adott a kérelemnek. Bodea Ionel dr. kórházi főorvos kapott erre megbízást és néhány héttel ezelőtt terjesztette be írásbeli véleményét, amelyben degenerált, beszámíthatatlan embernek nyilvánítja Szeifert Jánost.

Ilyen előzmények után következett be a mai főtárgyalás, amelyen a szobrász megismételte a gyilkossági kísérlet után tett vallomását és elmondotta, hogy Rác Szidónia, akivel együtt élt, teljesen kifosztotta, eladta ruháit, majd kidobta a lakásból. Ittas állapotban követte el tettét. A bíróság kihallgatta az uccai leányt is, aki kijelentette, hogy nem élt együtt Szeiferttel. Elmondotta, hogy több késszurást kapott, amelynek következtében két hónapig a kórházban feküdt, három hónapig pedig otthon, lakásán. Közölte, hogy nem kér kártérítést Szeiferttől, mert tudja, hogy a szobrásznak semmije sincs. Józsa Teréz vallomásában azt mondotta, hogy Szeifert ideges ember volt és állandóan ivott. Ezután sor került az orvosszakértők kihallgatására. Bodea dr. leszögezte megállapítását, amely szerint Szeifert degenerált alkoholistá, aki nem beszámítható. Megállapította, hogy mindez első látásra is megállapítható a szobrászon. Ionescu dr. törvényszéki orvos vallomásában kijelentette, hogy Szeifert

tet nem tartja elmebajosnak és tettének csupán egyetlen enyhítő körülménye lehet: feldúlt lelki állapotban, felindultságában követte el.

Közhirre
tétetik!

KOPROL

hatszajto
uj aluminium
csomagolásban

4 drb. 11 lei

1 drb. KOPROL
10 drb. KOPROL

3 lei
27 lei

A CFR csökkentette az utazási kedvezményt a fürdőhelyekre

50 százalék helyett csak 25 százalék kedvezményt ad — A romániai fürdőhelyek akciója az intézkedés visszavonása érdekében

A nyaralási szezon közeledtével mindenki, aki valamelyik belföldi fürdőhelyet akarja felkeresni, az utazási viszonyok iránt érdeklődik és — mint az a legtöbb családnál szokás — költségvetést állít össze magának a várható kiadásokról. A költségvetés összeállításánál mindenkor meglehetősen fontos rubrika: az utazás. Az idén a nyaralni szándékozó családok elkeseredve konstatálják, hogy az utazási tétel sokkal magasabb lett, mint a múlt évben volt — a CFR jóvoltából.

Március elsején lépett életbe az új vasúti tarifa, amely azt a kellemetlen meglepetést tartogatta a fürdőhelyek számára, hogy

az eddig élvezett 50 százalék helyett csupán 25 százalékos kedvezményt engedélyezett a fürdőhelyekre utazó közönség számára.

Ezt a felére redukált kedvezményt is formalításokhoz köti, amennyiben előírja, hogy csak az részesül ebben a kedvezményben, aki az illetékes fürdőhely igazgatóságától, vagy a községtől hivatalos bizonyítványt szerzett, amelyben igazolják, hogy legalább huszonöt napot

Több jelentéktelen tanu kihallgatása után került sor a perbeszédre.

Mandru Miklós királyi ügyész a legsúlyosabb büntetés kiróását kérte a bíróságtól. Megállapította, hogy Szeifert bosszúból és előre megfontolt szándékkal akart gyilkolni. Négy hónappal a leánnyal való szakítása után határozta el magát tettére, ami szintén bizonyítéka az előre megfontolt szándéknak. Megleste Rác Szidóniát és beleszurt a konyhakéssel. Amikor azt látta, hogy még él, több késszurást ejtett rajta, tehát meg akarta ölni. Letartóztatása után úgy látta, hogy súlyos büntetés vár rá, ekkor elmebajot kezdett szimulálni. Nyomodon akart szabadulni. A kísérlet azonban nem sikerült, Szeifert János nem elmebajos és így felelnie, bünhődnie kell tettéért. Példás büntetést kér. Perényi Emil dr. védő az enyhítő körülményeket sorolja fel. Megállapítja, hogy Szeifert János faszobrász, a konyhakést tehát azért vette, mert faragni akart vele s nem gyilkolni. Késével a zsebében az egyik kosarmába tért, ahol inni kezdett és a szesz hatása alatt érlelődött meg benne az a gondolat, hogy felkeresi Rác Szidóniát. De nem ölni akart, hanem ellenkezőleg, szándéka az volt, hogy kibéküljön a leánnyal. Amikor azután szembe találkozott vele, elvesztette önuralmát és rátámadt. Végül kijelentette, hogy Szeifert János nem beszámítható és ezért nem lehet normális emberként elbírálni. Enyhe büntetést kért.

A perbeszéd után a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette ítéletét, amelyben bűnösnek mondotta ki Szeifert Jánost és a szobrászt három évi fegyházra ítélte. Szeifert jogi képviselője felelősséget jelentett be az ítélet ellen.

Megmentették a teljes csódtól a leszerelési konferenciát

Genfből jelentik: A leszerelési konferenciát csaknem az utolsó pillanatban sikerült megmenteni a teljes kudarcától. A bizottsági tagok elfogadták ugyanis Henderson elnök közbevetett javaslatát, amely némi engedelményeket tesz a német kívánságoknak is. A hír a polihai körökben, amelyeket elkedvetlenülített Neura th külügyminiszter legutóbbi cikke a konferenciáról, a szerencsés fordulatot őszinte megnyugvással vették tudomásul.

töltött a fürdőhelyen. A weekendezők számára, akik a családjukat látogatják meg a fürdőhelyen, vagy rövid pihenésre utaznak oda, husz százalékos kedvezményt ad a vasut, de csak maximálisan háromszáz kilométeres távolságra. Ha tehát valakinek a családja ezen a távolságon túl nyaral, már teljes vasúti jegyet kell váltania.

Az érdekelt fürdőhelyek vezetői most akciót indítanak, amely azt célozza, hogy a vasut vonja vissza ezeket a sérelmes rendelkezéseket, módosítsa tarifájának a fürdőhelyekre vonatkozó részét és tegye lehetővé a közönségnek a nyaralást. Arra hivatkoznak, hogy más országokban az eddiginél nagyobb utazási kedvezményekkel igyekeznek nyaralásra hívni a közönséget, míg nálunk még a meglévő kedvezményeket is megvonják és akadályokat gördítenek a romániai fürdőhelyek prosperálás útjába. Az akcióra a CFR egyelőre nem reagált és így teljesen bizonytalan, sikerül-e legalább az ötven százalékos vasúti kedvezményt visszaszerezni a fürdőzők számára.

HIREK

Anyák napja

A virágillatos, gyümölcsöt ígérő május második vasárnapját minden esztendőben az egész civilizált világ az Anyáknak szenteli. Az anyai szeretet glóriás, tiszta fényben csillogó oltárán, az anyai szív pirosan égő örökmécsé előtt helyez el virágot ezen a napon minden ember, akinek lelkében él az édesanya iránt érzett hála, szeretet sugára... Május második vasárnapján egy szent érzésben, emberi összefogásban találkozunk az egész emberiség: a világ minden táján, ahová csak eljutott az anyák napja szép gondolata, ezt a napot az Édesanyának szentelik. Ha csak egy szál virággal, egy melegebb öleléssel, néhány szeretetteljes szóval örömet szerez mindenki ezen a napon az édesanyjának, akkor a Szeretet, az elfeledett, sokszor elizott, megtépett és megalázott szent érzés diadalünnepet ül ezen a napon...

Az Édesanyáról könyvtárakra való irodalma van az emberiségnek, Költők legszebb költeményeiket helyezték el az anyai szeretet oltárán, mint soha nem hervadó virágokat, írők mind azt a szépet, nemeset és jót, ami az ideális asszony-alakot glóriás fénybe burkolhatja, felhasználták édesanyjuk portréjának megrajzolásánál és a halhatatlan zeneszerzők legjobb melódiáikat egy-egy Bölcsődalba öntötték bele... A vallás-kultusz évezredekre visszatrükköző vezérsugára az Istenanya alakját világitja be: az egyiptomiak Isist imádták, mindegyiknél tisztelték a Nilus-völgyében s az aszír-babilonai vallás Astarte-Istar fájdalmasan felmagasztosuló alakja köré font csodálatos kultuszt... De ezek a mult homályába hullott nőalakok csak előrevetett árnyékok voltak az előjövendő Istenanyának: a Fájdalmas, vérzőszívű Máriának, aki a Megváltót, a keresztfeszített Emberfiát adta az emberiségnek... A katolikus egyház Szűz Máriának szenteli minden esztendőben a május hónapját, amelynek második vasárnapján az Istenanya képe és hasonlatosságára teremtett Édesanyát ünneplik világszerte... Amerikából, az Újvilágból indult el ez a magasztos, szép gondolat, talán az első olyan gondolat, amely testvérekké, szeretőszívű gyermekekké csoportosítja — legalább egy májusi vasárnapra — a különböző nemzetek, fajok és felekezetek minden fiát... (cs. p.)

— IDÓPROGNÓZIS: Változó, hűvös idő, sok helyen még tovább esővel.

Aradvárosi mozis műsora

Előadások: 3, 5, negyed 8 és fél 10 órakor.
CENTRAL MOZGÓ: MAGYAR RAPSZÓDIA. Szerelmi történet, melynek főszereplője: WILLY FRITSCH, ezzel az alakításával a legnépszerűbb filmbohívánok sorába emelkedett, DITA PARLO, LIL DAGOVER és HELTAI ANDOR briliroznak még a vezetőserepekben, SZÉKELY JÁNOS rendezése.

SELECT MOZGÓ: HAWAI RÓZSÁJA. Abraham Pál nagyoperettjének csodába formált filmváltozata. Tánc- és énekszámok, humoros jelenetek, pompás rendezés, káprázatos toalettek, szóval és röviden minden benne van ebben az operettben, ami szükséges ahhoz, hogy a közönség hangulatát az utolsó jelenetig ébrentartsa. EGERTH MÁRTA, PETROVICH IVÁN, HANS FIDESSER, BABY GRAY, HANS JUNKERMANN és VEREBES ERNŐ a szereplők.
Délután 3 órakor 18, 13 és 8 lejes helyérek mindkét moziban.

— MEGERŐSÍTIK A BELGA HATÁRT. Brüsszelből jelentik: Devesa hadügyminiszter pénteken meglátogatta Malméd és Euten határmenti városokat, ahol szemlét tartott. Az egyik lap munkatársának kijelentette, hogy a belga határ védelmére különösebb súlyt kell helyezni. A két város előretolt előőrsnek számít, azért úgy Malmédet, mint Eutent védművekkel kell ellátni és meg kell erősíteni azért, hogy szükség esetén kellő ellenállást gyakorolhasson. Bejelentette, hogy a két városban olyan csapatteket helyeznek el, amelyek goyószóró osztagokkal is rendelkeznek. A hadügyminiszter távozása előtt felhívást intézett a lakossághoz, hogy szilárdan tartson ki hazafias érzülete mellett.

— Rendkívüli ülésre hívták össze a Népszövetség főbizottságát. Genfből jelentik: A Népszövetség főtitkársága rendkívüli ülésre hívta egybe a Népszövetség főbizottságát. Az ülést május 15-ikén délelőtt fél tizenegykor kezdik meg és azon a Paraguay és Bolivia között kiört konfliktus szerepel a tárgysorozaton.

— Előadás az aradi törvényszéken. Ma délután 4 órai kezdettel érdekes előadást tartottak az aradi törvényszék esküdtszéki termében. A Bánsági Jogászok sorozatos előadásokat rendez és ezeknek keretében ma Popescu János törvényszéki tanácselnök, az aradi törvényszék első szekciójának vezetője a közrendről tartott mindvégig érdekes és nívós előadást. Az előadáson megjelent Hargó György törvényszéki főnök vezetésével a teljes bírói kar, valamint az ügyvédek hatalmas számban. A megjelent nagyszámu hallgatóság figyelemmel hallgatta Popescu tanácselnök fejtegetéseit és általános tapssal adózott a nívós előadásnak.

— Átadják a forgalomnak a tömösi alagutat. Bucurestiből jelentik: A Predeal-Tömös közötti alagutat vasárnap éjjel ismét átadják a forgalomnak. A 21-es számú aradi Rapid még a kerülő uton Piatra Olt felé halad, azonban a Nagyvárad-Bucuresti közötti gyorsvonal újból az alaguton megy át és az azután következő vonatok az érvényben lévő menetrend szerint közlekednek.

Kisebbségi szervezetbe tömörülnek a cigányok

Érdekes „szervezkedés”-ről ad hírt Bucuresti-i tudósítónk. Bucurestiben ugyanis 30.000 cigány él, akik most elhatározták, hogy társadalmi és anyagi helyzetük feljavítása végett szervezkedni kezdenek. A cigányok vezetője kijelentette, hogy Románia területén 350.000 cigány él, akik közül mindössze talán 8000 folytat nomád életet. Ilyen „nagyszámu kisebbség megérett arra — mondotta a cigányvezér — hogy szervezkedjék és saját kezébe vegye sorsát”.

— Meghalt Jean Bart, a román irodalom büszkesége. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel 59 éves korában meghalt Jean Bart, a román irodalom egyik büszkesége. Jean Bart azelőtt Eugen Botez-nek hívták és a Bart nevet csak később vette fel. Apja Botez Panait tábormok volt. Az elhunyt író számos kiváló regényt írt és csak nemrégiben jelent meg „Geuroboli” című nagyszerű írása. Az elhunyt író vasárnap temetik.

— Hölgyeim és Uraim! Felhívjuk nb. figyelmüket arra, hogy *D. med. László* — önle-ges közmetikai készítmények, Romániában is kaphatók Farkas István Apollo Drogueriájában Oradea.

— Aradváros egészségügyi bizotts. pénteken délelőtt a kora délutáni órákig tartotta meg havi rendes ülését, amelyen adminisztratív ügyek szerepeltek. Cucu Vazul dr. városi főorvos jelentést tett a folyamatban lévő himlőoltási eljárásról, amely rendszerben folyik, majd több iparendeléyt adtak ki.

— Házasság. Kalmár Iduska és Flesch Sándor folyó hó 14-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor tartják esküvőjüket az aradi neolog izraelita templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szendrey Mihály egyelőre nem tarthat előadásokat Aradon. Szendrey Mihály színházvezető azzal a bejelentéssel fordult Aradváros vezetőségéhez, hogy május hó 20-ikán színházi előadásokat kíván megkezdeni az aradi Városi Színházban. A városvezetés pénteken délután foglalkozott Szendrey bejelentésével és arra való tekintettel, hogy a színházvezető társulata május hó 1-én már felszült, másfelől pedig az új társulatról mindaddig még nem terjesztett be hivatalos kimutatást az új koncessziójával együtt, harmadsorban pedig arra való tekintettel, hogy pontosan május 20-ikára a színházat már Patak Veronika táncosnő vizsgaelőadásainak céljaira átengedte, elutasította a színházvezető bejelentését és leszögezte, hogy május hó 20-ikán a Patak-iskola tarthatja meg vizsgaelőadását a Városi Színház színpadán.

— Menekülés a dollártól. New-Yorkból jelentik: Az amerikai spekuláció menekülése a dollártól, tovább folytatódik. A tőzsdei részvények nagy hausseban vannak. A buza ára két és félszeresére emelkedett a tavalyi árfolyamnak. Roosevelt elnök egyébként feltűnést keltő intervjúban kijelentette, hogy 3.3 milliárd dollár értékű közmunkákat fog rövidesen elrendelni, amelyeknek keretei között 10 millió munkanélküli talál kenyérré.

— Gandhi halála közeledik. Londomból jelentik: Gandhi állapota egyre rosszabb. Teljesen legyengült szervezete ma már vizet is alig vett magához. Halála elkerülhetetlennek látszik.

— Politikai gyilkosság Szófiában. Szófiából jelentik: A külváros egyik utcájában ismeretlen merénylők több revolverlövéssel megölték Petko Napetov bolgár kommunista képviselőt, akit a moszkvai komité egyik leg-hívebb emberének ismertek. Három férfi ölte meg, akiket mindegyik ideig nem sikerült elfogni. A hatóságok a nemzeti IMRO-szervezetre gyanakodnak, amely a bolgár kommunistákkal szemben vette fel a harcot. Érdekes, hogy egy nappal előbb Filipopolban az IMRO-szervezet egyik elnökét, Athanasz Mihailovot lötték le hasonló módon. Nincs kizárva, hogy a szófiat merénylőt reváns volt a filipopolli véres gyilkosságért.

— Kedden hirdetik ítéletet a Heidelberg-ügyben. Budapestről jelentik: A Heidelberg-ügyben a bíróság kedden hirdeti ítéletet. Az öngyilkos Heidelberg-házaspár fiának megengedték, hogy egy detektív kíséretében megjelenhessék szülei vasárnap temetésén.

— Bár-kocsik a Lökőháza—Budapest közötti vonatokon. Budapestről jelentik: Érdekes újítást vezetett be a MÁV egyelőre a Budapest—Lökőháza—Komárom között közlekedő vonatokon, az úgynevezett Bár-kocsikat. Ezek tulajdonképpen régi étkezőkocsik, amelyeknek egyharmada bár-szerűen nyert kiépítést. Ma volt az új Bár-kocsinak a bemutatója és az újítás főleg olcsó áránál fogva, a sajtó képviselőinek elragadtatását váltotta ki.

— Földrengés pusztított Délserbiában. Belgrádból jelentik: A földrengés-jelző műszerek ötszáz-hatszáz kilométer távolságban erős földmegmozdulást jeleztek. A Pravda jelentése szerint a földrengés főfészke Délserbiában volt és egészen a görög határig terjedt. Strumica, Ghevgelje és Rhoda környékén érezték a legerősebben a földrengés erejét. Főleg a Rhoda-menti hegyekben volt súlyos a földrengés ereje, ahol két falu minden háza cipuszult és ahol több emberélet esett a katasztrófa áldozatául.

— Ítélet a budapesti kommunista diákok ügyében. Budapestről jelentik: A Szemán-tanács pénteken hirdetett ítéletet a főiskolás kommunista diákok bünperében. Az ítélet Széll Jenő diákok másfél évi börtönre, Birki Agnes, Beck András és Beck Klári 8—8 havi börtönre, Rác István leányiskolai tanárt 14 havi börtönre ítélte. Kilenc vádlottat felmentettek.

— Elítélt kuvini házaspár. Stern Gáspár kuvini kovácsot és feleségét hatóság elleni erőszak címén jelentette fel Cuvinean világosi végrehajtó, akinek feljelentése szerint Sternék az elmúlt évben, amikor hátralekos adó fejében foglalni ment hozzájuk, sértegetésekkel fogadták, sőt székelt is emeltek rá. A tanúk kihallgatása után a bíróság végül is 5—5 napi elzárásra és 100—100 lej pénzbüntetés megfizetésére ítélte a vádlottakat, a büntetés végrehajtását azonban három évre felfüggesztette.

— Keményseprőalkalmazottak kérése a várostól. Mint ismeretes, a város saját kezelésében tartja üzemben a VI. számú városi keményseprői kerületet. Ezzel kapcsolatosan pénteken délelőtt a VI. kerület keményseprő-alkalmazottai küldöttségileg keresték fel Botoc Elek dr. polgármestert, akit arra kértek, hogy emelje fel havi 2100 lejes fizetésüket, mert jobbra mind családos emberek és ebből az összegből képtelenek megélni.

— Aranszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 14-ikén, vasárnap — kedvező idő esetén, — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8 órától 1 óráig: Eulevardul Carol Calea Banatului, Malul Muresului, Calea Saguna, Strada V. Stroescu, Eminescu, Brancovici, Strada Romanului, Baritru, Piata Avram Iancu, valamint az ezen utcák által határolt részeken.

Hétfőn kezdődik a balaton-i orvoshét

Előkészületek a balatonfüredi orvoshétre

A közeljövőben megkezdődő balaton-i előszem első nagy eseménye az a **nagyszabású orvoshét lesz, amely hétfőn, 15-én veszi kezdetét Balatonfüreden.** Az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is gondos előkészületek történtek az orvoshét megrendezésére, amely az eddigi balatonfüredi orvosheteket is felül fogja múlni. A külföldi orvosok egész seregét vonzza a balaton-i orvoshétre az, hogy a legjelesebb magyar orvosprofesszorok, magántanárok, klinikai főorvosok előadásait hallgathatják végig. A magyar állam rengeteg előnyt, kedvezményt biztosít mindazoknak a külföldieknek, akik résztvesznek a balaton-i orvoshéten. Az orvoshéten résztvevő külföldi orvosok és családtagjaik teljesen díjtalánul kapnak szállást, csupán az étkezésért kell fizetniük napi 6 pengőt. Dr. **Ángyán, dr. Bakay, dr. Barla-Szabó, dr. Benedek, dr. Frigyesy, dr. Gerlóczy, dr. Hainiss, dr. Hasenfeld, dr. Hajnal, dr. Illyés, dr. Ruzsnyák, dr. Schmied, dr. Tóth, dr. Verebély, dr. Aczél és dr. Sümegi** tanárok, magántanárok, illetve főorvosok szerepelnek mint előadók az orvoshét nagyszabású programján. Az előadásokat délelőtt tartják, míg délután kirándulásokat rendeznek, hogy a résztvevőkkel megismertessék a Balaton nevezetesebb firdőhelyeit és gyógytényezőit. A gyógytényezőkből szintén százszaázalékos kedvezményt élvezhetnek az orvoshét résztvevői. **A balatonfüredi orvoshéttel kapcsolatban minden felvilágosítást megad az Aradi Közlöny kiadói hivatalának utazási osztálya.**

— „Anyák napja” ünnepségei Aradon. Szép ünnepség színhelye lesz vasárnap délután 5 órakor az aradi Minorita Kulturház nagyterme. A római katolikus fiúiskola „Anyák napja”-ünnepségeit rendez, amelynek ötletesen összeállított programja a következő: 1. Karének. a) „Pici szellő; b) „Fecském, fecském...”. 2. Jávor Béla: „A kis konvinktor első levele”. 3. Koszter atya: „Mese az Édesanyjáról”, szindarab két felvonásban. Utána élőkép. Szünetben és az élőkép alatt az énekkar ad elő énekszámokat. A szavakat, énekeket, valamint a mesedarab valamennyi szerepét: tündéreket, manókat, törpéket, kisfiukat és kisleányokat egyaránt, a római katolikus fiú elemi iskola növendékei játsszák. Az előadáson meghívott közönség jelenik meg. Akik meghívókra igényt tartanak, a katolikus fiú elemi iskola igazgatóságánál jelentsék be igényüket. — Az aradi Evangélikus Nőszövetség szintén vasárnap délután rendez „Anyák napja”-ünnepséget a lutheránus templomban. A gazdag, nívós összeállítású program keretében közreműködik a Városi Zeneiskola kamarazene-együttese. Ünnepi beszédet mond Nagy Imréné-báró Bedeus Zelma, míg Nagy Zelma, Rónai Ida, Roth Fülöp szavakat, Zala Sándor hegedűkoncertet és Pál Jenőné orgonahangversenyt ad elő. Az ünnepség iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Mindenki dicséri

— **Uj modern lakóház épül Aradon.** Aradváros vezetősége péntek délután tartott ülésén engedélyt adott Reusz Miklós és Reusz Andor náztulajdonosoknak, hogy a Boros Béni-téren lévő uccai raktárhelyiségüket modern lakóházzá építtethessék át.

— **Aradi uccák kövezése.** Aradváros mérnöki hivatala, mintegy harminc külföldi uccát kikövezésére terjesztett a városvezetés péntek délutáni tanácsulása elé. Az uccák kövezési költségeit a városi tanács állandó választmányja a költségvetés előirányzatának megfelelőleg megszavazta.

— **Sikkasztásért ellátott biztosítási ügynök.** Kis Bálintot, a nagyváradi „Minerva” biztosító társaság volt alkalmazottját, aki jelenleg az aradmegyei Ágyán lakik, 24.000 lej sikkasztása címén jelentette fel a biztosító társaság. Az ügy mai fő tárgyalásán Kis kijelentette, hogy ugyanannyi követelése volt a társasággal szemben, elmaradt jutalék címén. Kihallgatták a társaság főtitkárát, Fekedi Józsefet, aki megcáfolta ezt az állítást. A bíróság tiszta elzárásra ítélte a volt biztosítási ügynököt.

— **Eljárás indult Groza Péter volt miniszter ellen.** Déváról jelentik: Husvét harmadnapján volt a Frontul Plugarilor mozgalomnak az országos zászlóbontása Déván, amelyen Groza Péter dr. nagy beszédet mondott. A gyűlés után Groza Pétert a rendőrségre citálták. Meg is jelent s it: tudomására adták, hogy hatóság elleni lázítás címén eljárást indítanak ellene, mivel állítólag azt a kijelentést tette, hogy a delegátusok ne álljanak szóba a hatóságok embereivel. Dr. Groza kifejtette, hogy nem ezeket mondotta, hanem azt, hogy a delegátusok menjenek helyeikre és ne álljanak szóba senkivel. Emiatt parázs vita támadt a rendőrség egyik vezető embere és a volt miniszter között, aminek azonban mégis csak az lett a vége, hogy az ügyiratok átkerültek az ügyészséghez, amely eljárást indított a volt miniszter ellen.

— **Hatóság elleni erőszak** címén került ma az aradi törvényszék elé Muntean Viktor mikelakai téglagyáros, akit Crisan György volt városi tisztviselő jelentett fel. A vád szerint Crisan, aki a város iparhatóságánál teljesített szolgálatot, megjelent a téglagyárosnál, hogy dr. Szegő Hugó ügyvéddel egyetemben végrehajtást, illetve árverést fogantatosítson. Muntean sériő kifejezésekkel fogadta mindkettőjüket és nem engedte meg, hogy az árverést megtartsák. Több tanu kihallgatása után a bíróság tiszta elzárásra és 100 lej pénzbírság megfizetésére ítélte Munteant, a büntetés végrehajtását azonban három évre felfüggesztette.

Pacifizmus

Az őrmester egy önkénteshez, akinek hiányzik egy gombja a zubbonyán:

— *Pacifista gazember! Itt a kaszárnya udvarán támogatja a leszerelési konferenciát?!...*

— *Találtál cselédet?*

— *Nem.*

— *Üres volt a közvetítő?*

— *Dehogy, zsufolásig tele volt.*

— *Akkor?*

— *Mind volt már nálunk.*

— **Súlyos szerencsétlenség ért egy Aradra autózó váradi nőt.** Könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség történt kedden délelőtt Illye és Szalonta között. Egy autó, amely Várad felől haladt Aradra, Illyén túl összeütközött egy Arad felől Váradra haladó autóval. Az összeütközés következtében a váradi autó az árokba fordult és a benne ülők egyike: Szavola Lujza nagyváradi lakos súlyos sérüléseket szenvedett. Az illyei csendőrs azonnal bevezette a nyomozást, Szavola Lujzát pedig szállították a szalontai kórházba, ahol dr. Cosma főorvos vette kezelés alá. Szavola Lujza bírósági tárgyalásra akart Aradra utazni.

— **Özvegy Pellegrini Károlyné ötezer lejes alapítvánva.** A nemrégien elhunyt Pellegrini Károly betonkészítő-vállalkozó özvegye ötezer lejt adott át Reinhart Gyulának, az aradi Iparos Otthon igazgatójának, az elhunyt nevére létesítendő alapítvány céljaira. Az alapítvány kamatait előregedett, munkaképtelen aradi iparosok között fogják kiosztani. Az Iparos Otthon igazgatósága tegnapi ülésén közszöveget szavazott özvegy Pellegrininének és elhatározta, hogy az elhunyt nevét az otthon előcsarnokában lévő márványtáblán megörökíti.

ÉDESANYÁM-AT

— **Aradi ifjak sorozása.** Szombaton reggel nyolc órakor kezdődik meg a városháza kis tanácsstermében az aradi ifjak sorozása. Erre vonatkozólag péntek délután úgy a városi miniszter az aradi katonai hatóságok megtették a szokásos előkészületeket.

— **A Neptun-strand kabinjai.** Aradváros vezetősége péntek délután tartott ülésén foglalkozott a városi Neptun-strand ügyeivel. A legnagyobbított: Neptun-strandnak négyszáz kabinjából, eddig több, mint 200 kabint lefoglaltak már az elmúlt évi bérlők és a még szabad kabinok iránt is nagy érdeklődés nyilatkozik meg. A strandigazgatóság május hó 15-ig tartja csupán fenn a régi magánkabin-tulajdonosok számára a régi kabinjaikat: ez időpont után azonban a jelentkezések sorrendjében kiadja őket.

URANIA

A LEGMODERNEBB GEPEKSEL FELSZERELT és ARAD LEGOLCSÓBB HANGOS MOZGOSZINHAZA

MA, SZOMBATON 5, 1/8 és 1/10 órákor
A gyermeki kötelesség rapszodiája

ÉDENYÁM

Rendezte: HENRY KING, Amerika egyik legnagyobb rendezője, MAE MARSH világhírű tragika briliáns alakítása.

Délután 8 órakor 8.— leli átlagos helyáratkal utoljára: JEAN KIBURA legszebb filmje eredeti felvételek. BRIGITTE HELM, az olaszhoz legszebb tájairól

AZ ÉNEKLŐ VÁROS

Jön: A FARKASOK CSODAJA

Uj helyárat: Földszinten: Délután 8 órákor 8 lei, 5 órától: 10 és 13 lei. Emeleten: 20 lei. Matiné d. e. 11 órákor földszint 8 és 10 lei. Emeleten: 13 lei.

Uj ucca nyílik Arad központjában

Szántay Lajos építész vállalkozása

Városfejlesztési szempontból jelentékeny terv megvalósításán fáradozik most Szántay Lajos általánosan ismert aradi építész, aki az Str. Ilarie Chendi (volt Kölcsey-uccában) levő ingatlanon több családi ház építésére szolgáló parcellázást hajtott végre. Az 1188 négyzetméteres telken körülbelül hat új ház fog épülni és megfelelő kert fog azokhoz tartozni. A tervek szerint az egymással szemben álló családi házak között 7 méter széles kis ucca húzódik, amelynek ezután is folytatása lesz a Regina Maria-körútig, a Központi Takarékpénztár volt házának főúti frontjához, amely bérház szintén Szántay tulajdona. Az új ucca és a régi átjáró-udvar összekapcsolási pontján boltíves kaput épít a háztulajdonos.

Itt említjük meg, hogy a háború előtt néhai Szabó Albert is új uccát akart nyitni a volt Kölcsey-uccában és a Regina Maria-körúton levő házáinak összeépítése által, amely párhuzamosan haladt volna a Központi Takarékpénztár házával. Az akkori terv kivételét a háború kitérése megakadályozta.

— „Anyák napja” ünnepély ma este fél 9 órakor a Minorita Kulturházban, Jegyek kaphatók a „Vasárnap” kiadóhivatalában.

— **A ségai uccák kikövezése.** A ségai lakosság vezetése alati tisztelgő polgármester előtt pénteken a ségai Strada Sfantul Ilie és a Strada Sazatoare-uccák lakosságának küldöttsége. A küldöttség arra kérte fel a polgármestert, hogy az illető uccákban évek óta hiába heverő makadám-köveket használtassa fel és javíttassa meg az uttestet. A polgármester annak kikövezésével, hogy az illető uccák lakói maguk is némi segítséggel hozzájárulnak az uccakövezéshez, megígérte, hogy rövidesen el fogja rendelni a két ségai ucca kikövezését.

BEMUTATJA MÁ

AZ URANIA.

— **Jéglőüzetés és rendelés** legelőnövösebb Reusz-jéggvárban, Boulevard Regele Ferdinand 33. Telefon 141.

— **A „HANG” májusi száma,** amely most van sajtó alatt, ismét arra dokumentum, hogy Fekete Tivadar kitünően szerkesztett újságja a Ma igazi folyóirata. Ezuttal olyan külföldi írókat szólaltat meg eredeti cikkekben, akik Európa szellemi barrikádjain az első vonalban harcolnak. Francesco Nitti kritizálja Hitler örökéletrajzát, F. P. Marinetti hadat üzen a földetlen felek, Félix Salten a bécsi kis lányok poréről ír kritikát, Woolcott amerikai műkritikus Shuk Lajos fordításában beszéli el egy Böcklin-kép történetét. Fekete Tivadar vezércikke, cikkei és riportjai, Székely André, Ungvári Miklós, Strigán Ferenc, dr. Bodea Ionel írása: ismét feltűnést fognak kelteni és különösen nagy érdeklődésre számíthat Király Gyulának, a Berlinből Svájcba menekült magyar hírlapírónak németországi horogkeresztes levele. A „HANG” új száma a héten hagyja el a sajtót.

— **Fáj-e a gyomra? Nincsen 10 étvágya?** Belső működése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lej. Dr. Földes Béla gyógyszerésztára.

SPORT KÖZLÖNY

Az AAC vasárnap megtarthatja gólelőnyét

A Gloria-pályán játszik le a listavezetők meccseit — Biztosítja bajnokságát az AAC?

Elérkeztünk a bajnoki finiszhez és ez, annak ellenére, hogy az AAC három pont előnnyel áll az ATE előtt, mégis izgalmas, miután a sorsolás a szezon végére hozta össze a sárga-fehéreket nehéz ellenfelekkel. Az AAC eddig 19 pontot szerzett, míg az ATE-nak 16 pontot sikerült összeszednie. Az emberi számítás szerint az AAC pontelőnye már behozhatatlannak látszik, ám a futball szerencsejáték, ezt bizonyította a legutóbbi bajnoki forduló, amikor a Tricolor pontot vett el az vezető AAC-tól. A bajnoki táblázat meglehetősen tagozódott. Az AAC 19 és az ATE 16 pontjával szemben, a „középcapatoknak“ 12, 13 és 14 pontjuk van, tehát az elsősg kérdésébe nem szólhatnak be, de az ATE második helyét erősen veszélyeztetik. Az ATE mögött az Olimpia-PTT áll, amely most egyre jobb formát mutat. Ha a mikalakaiak végrehajtják azt a bravurt, hogy legyőzik az AAC-ot, úgy egyforma pontszámmal bírnak az ATE-val, ám a tornászok gólaránya összehasonlíthatatlanul jobb. Az ATE-nak az adott 30 góljával szemben 17 kapott gólja van, míg ezzel szemben az Olimpia-PTT gólaránya sokkal gyengébb és pedig 18:12. Ha a negyedik Transylvania ráver a Hakoahra és az Olimpia-PTT-nek nem sikerül pontot szereznie az AAC-tól, úgy már a Transylvania a harmadik, tehát a helyzet ebben a régióban bizonytalan.

O A KAC Kolozsvar bajnoka. Tegnap lap-számunkban beszámoltunk, hogy a Kínizsi lett Temesvár bajnoka, most arról kapunk hírt, hogy Kolozsvar bajnoka a KAC lett, ugyanis szerdán 2:1-re verte a KMSC-t, így a ligadöntőt a nagyváradi Törekvés és a kolozsvari KAC között fogják lebonyolítani. Könnyű dolga lesz a Törekvésnek.

O Román ökölvívó a profi Európa-bajnokság döntőjében. Bucurestiből jelentik: A nemzetközi profi boxszövetség értesítése szerint a középsúlyú profi ökölvívó Európa-bajnokság döntőjére a belga Gustave Roth és a román Axiori kvalifikáltak magukat 1933-ra. A döntő mérkőzését a fővárosi sportkörök Bucurestiben szeretnék megrendezni.

O A magyar amatőr futballválogatottat meghívták Görögországba. Budapestről jelentik: A görög futballszövetség távirata csütörtökön este érkezett az MLSz-be, amelyben május 25-ikére és 28-ikára, két mérkőzésre hívták meg a magyar amatőr válogatottakat. Valószínűleg a BLASz válogatott csapata megy Görögországba. Szó van két török mérkőzésről is. Csak később fog eldőlni, hogy hol lesznek a görög mérkőzések. Az egyik valószínűleg Athénben kerül döntésre.

O Erősen tartalékoló csapattal megy az AMTE Váradra. Az AMTE erősen tartalékoló csapattal utazik Váradra, ahol a Törekvés ellen veszi fel a küzdelmet. Az AMTE-t nem nagy bizalom kíséri erre az útjára.

O Universitatea bombaprogramja. A kolozsvari Universitatea vasárnapra a Crisanat és a NAC-ot hívta meg. Az U-n kívül a Romania is részt venne ebben a nagyszabású műsorban, ami azonban nem valószínű, hogy megvalósul, mert az utóbbi hónapok hatása alatt nem látszik valószínűnek, hogy a NAC barátságos mérkőzés miatt felkeresse a szomszédos Kolozsvar.

O Szomorú sors... Az angol I. ligából a Blackpool és Bolton Wanderers estek ki.

O A Bratislava sikere Prágában. SK Bratislava-Bohemians 2:2 (2:1). A pozsonyi csapat ismét beváltotta a hozzáfűzött reményeket és kitűnő játékával teljes megelégedést keltett. Gólok: Soral (11-ből), Bulla, illetve Bejbl Skala. A Bratislava rövidesen romániai túrára jön.

A két vezető a Gloria-pályán rendezt meccsét, tehát itt kerül lebonyolításra az ATE küzdelme a Tricolorral, amely kiegyensúlyozott erők harcát fogja hozni. A papirforma föltétlen ATE-győzelmet ígér, de a Tricolor az utóbbi időkben erősen nekilendült és ezt energikus és lelkes játéknak köszönheti. Valószínűnek látszik az ATE győzelme, amely is csak minimális arányban következhetne be, de nem tartjuk kizártnak a Tricolor pontszerzését vagy pontszerzéseit sem. A főmeccs az első és a harmadik helyezett, az AAC és az Olimpia-PTT között fog lezajlani. Ez a mérkőzés bizonyára bővelkedni fog az izgalmas és érdekes jelenetekben. Itt is biztos győzelemről beszél a papirforma, de ha az utóbbi hetek teljesítményeit mérlegeljük, akkor azt irhatjuk, hogy az AAC-nak nagyon, de nagyon meg kell dolgoznia egy esetleges győzelemért. Ettől függetlenül valószínűbbnek látszik a sárga-fehérek győzelme.

Az AAC-pályán is két mérkőzés lesz. Itt az Unirea a Soimivel találja magát szemközt és az Unirea legutóbbi gyengébb szereplése ellenére is az ő győzelmüket tartjuk valószínűnek, miután a sereghajtó Soimi a Hakoah ellen valóban primitív játékot mutatott. A Transylvania és a Hakoah közötti összecsapásnál valószínűbbnek látszik a Transylvania győzelme. Tehát vasárnap ismét egy lépéssel közelebb kerülünk a kibontakozás felé.

O Nagyszerű turát bonyolít le a budapesti FTC. A tavalyi pesti amatőr bajnok pompás déli turát bonyolít le. Az FTC ugyanis meglátogatta Meránt, Bolzanot, Marseillet, Cannes-t, Nizzát, Montecarlot, Luganot, Comot, Triestet, Susakot és Laibachot.

O Dr. Peltzer — polgármester. A kitűnő német atléta Wickersdorf polgármesterévé választották. Dr. Peltzer Wickersdorfban a jőnevé reformiskola tanára.

Kivégeztek Moszkvában egy Romániából Oroszországba toloncolt terroristaát

Bucurestiből jelentik: Nagy felkűnést keltett néhány hónappal ezelőtt az Agabecov-ügy, amely az egész világsajtót bejárta és amelynek rejtélyét máig sem sikerült teljesen felderíteni. Agabecov a szovjet kémelhárító osztágnak vezetője volt, majd pedig a GPU, ázsiai politikai osztályának főnöke lett. A rendkívül fontos szereppel megtűzött Agabecov összeveszett egyik népbiztossal, majd hátat fordított Oroszországnak és Romániába szökött. Itt igen érdekes közléseket tett a nyilvánosságának, szovjetellenes kijelentéseire a külföld is felfigyelt.

A constantai törvényszék előtt Agabecov ügyével kapcsolatban érdekes események derültek ki. A szovjet — állítólag — elakart raboltatni a GPU, volt politikai osztály főnökét, akit egy este a constantai kikötő közelében megtámadtak és a Philomela gőzösre akarták hurcolni. A gőzös kapitánya 10.000 fontot kapott volna a rablásért, amely azonban nem sikerült. Grisa Alexet, aki az Agabecov elleni támadást előkészítette és akit ott találtak a Philomela hajón a rendőrség letartóztatta.

Grisa Alexei, a constantai törvényszék előtt elmondotta: hogy *azzal a megbízatással*

A Hungária csak offszaidgóllal kapott ki Prágában

Sparta—Hungária 3:2 (0:0)

Prágából jelentik: Nagy érdeklődés várta a Hungáriát a csehszlovák bajnokságban vezető Sparta elleni mérkőzésében. Tíz-ezer néző jelent meg a pályán. A Hungária a jelzett összeállításban, Wéberrel, mint centerhalffal állott fel. A pesti csapat kitűnően játszott és egészen a második félidő közepéig a mérkőzés győzteseként látszott. Csak Szabó két hibája, valamint az egyébként jól bírószkodó prágai, bíró által elengedett offszaidgól okozta, hogy a már 2:1 arányban vezető Hungária végeredményben 3:2-re kikapott.

Az első félidőben végig a Hungária volt támadásban. Akcióit azonban nem kísérte szerencse, mert a csatárok három lövése páttant le a kapufáról. A második félidő elején Braine a Spartának szerezte meg a vezetést. Dudás azonban csakhamar kiegyenlített s a 18. percben Cseh II. szabadrugásból befejelte a Hungária vezető gólját. Mintegy 10 percig támadott még a Hungária, azután egy támadásnál Szabó érthetetlenül a kapuvonalon ragadt és a Sparta jobbösszekötője akadálytalanul behelyezte mellette a kiegyenlítő gólt. Két percre rá Silny offszaidról elszaladt, ekkor viszont Szabó túlkorán futott ki és mielőtt a labdát elfoglalta volna, Silny azt már a kapuba helyezte.

A Hungária mezőnyben sokkal jobb volt, mint a Sparta, Különösen a védelme és fedezetsora játszott kifogástalanul, míg az első félidőben a csatársor jobb szárnya, Szegő—Cseh II. a második félidőben a csatársor bal szárnya, Dudás—Titkos volt többet akcióban. Gergely végig gyengébb volt a vártnál.

O Folytatta diadalutját a magyar vízipóló „utánpótlás” csapata ugyanis Halberstadtban Magdeburg város válogatottját 6:4 arányban verte.

O Döntetlenül végződött a bécsi kupadöntő. Az Austria 4:1 arányban verte a FAC-ot, így került a kupadöntőbe, amelynek másik résztvevője a BAC és a WSC meccs közötti győztes lett volna. A két csapat összecsapása 4:4 arányú döntetlent hozott, sőt még a meghosszabbítás sem segített, így a mérkőzést megismétlik.

O Csehszlovákia is benevezett a vivo-európa-bajnokságra, így a benevezett nemzetek száma tizenhat.

érkezett Romániába, hogy a szovjet ellen agítáló Agabecovot elrabolja. A törvényszék a legenyhébb büntetést szabta ki a töredelmesen való szovjet terrorista ellen, akit az ország területéről való kitiltásra is ítélték. Amikor Grisa Alexei szabadlábra került, a hatóságok megkérdezték, melyik határon tegyék át. Grisa arra kérte a román hatóságokat, hogy szállítsák vissza Oroszországba. A román határőrség Tighina mellett *át is adta a szovjet-hatóságoknak.*

A moszkvai lapok jelentést közölnek most arról, hogy Grisa Alexeit visszaérkezése után, a rögtönítélő bíróság elé állították.

A bíróság halálra ítélte Grisa Alexit, mert a constantai törvényszék előtt bevallotta, hogy a szovjet hatóság Agabecov elrablásával bizta meg.

A moszkvai jelentések szerint a bíróság halálra ítélte a terroristaát és Grisa Alexeit *vasárnap reggel hat órakor kivégezték.* A politikai történet épülete előtt lőtték agyon.

Szerkesztői üzenet

Kovaszinci olvasók: A kért birtok parcellázása most is folyamatban van. A részletes feltételek Dorobanti (Nagyiratos) községben az uradalom igazgatóságánál tudhatók meg.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kényszer-szindikátust kell alakítani a cukorgyáraknak

A minisztortanács törvénytervezetet készített a szindikátus megalakítására — Másfél milliárd lej az évi cukoradó —

A kormányhoz közelálló Argus érdekes cikket közöl a május elsején felbomlott cukorkartellról, amelynek megszűnése óta, a lap megállapítása szerint, a cukorárak nem estek. A cukorkartell eladási irodája július végéig befejezi a felszámolási munkát és lebonyolítja a kartell alatt létrejött kötések. Megállapították, hogy a cukor forgalmi és fogyasztási adójából az államnak másfél milliárd lej évi bevétele van és a minisztortanács azt hiszi, hogy ez a bevétel esetleg csökken a kartell megszűnése miatt. Ezért az a terv merült fel, hogy az állam kényszerszindikátusba tömörítse a gyá-

rat, mert így állandósíthatná ezt a jelentékeny adóbevételt. E célból Madgearu pénzügyminiszter törvénytervezetet fog kidolgozni, a melyet a parlament őszi ülészakán tárgyalnak le. Két évvel ezelőtt hasonló törvény megalkotását tervezték, de időközben más kormány alakult. A lap a cukorkartell felbomlásával kapcsolatban most szintén megállapítja azt, amit az Aradi Közlöny tizenégy nappal ezelőtt nyilvánosságra hozott, hogy a romániai nagy és kis gyárak között áthidalhatatlan ellentétek keletkeztek és ez okozta a kartell felbomlását.

Mostanig hat állam kapott népszövetségi kölcsönt

A legnagyobb kölcsön Auszriának jutott

A különböző államok valutájának értékváltozása érdekes cikk megírására adott alkalmat Reid Leonárd európai hírű angol pénzügyi kapacitásnak, aki a „Financial Times”-ben most megjelent cikkében nyilvánosságra hozta, hogy milyen államok kaptak kölcsönt — angol fontban számítva — a Népszövetség égisze alatt, de a Népszövetség pénzügyi szempontból nem vállalt garanciát a kölcsönökért. Az említett cikk érdekes adatait alább ismeretjük:

Auszriának 1923-ban 32 millió 700 ezer fontot adtak 6 százalékos kamattal és ez a kölcsön most csak 23 millió 300 ezer fontot ér, tehát a csökkenés 30 százaléknak felel meg. — Bulgária 1923-ban 7.5 százalékos ötmillió 400 ezer fontsterling kölcsönt kapott, amelynek jelenlegi árfolyama egyenlő a kibocsátási kurzussal. 1926-ban Bulgária 7 százalékos kama-

tozású 3 millió 400 ezer font kölcsönt kapott, amelynek mostani értéke már csak 3 millió 100 ezer font. — Görögország 1924-ben 7 százalékos kamatozással 12 millió 200 ezer font kölcsönt kapott, amely most egymillió 400 ezerrel kisebb értékű. 1929-ben 7 és fél millió, 6 százalékos kölcsönt kapott, amelynek mai értéke 200 ezerrel kisebb. — Magyarország 1924-ben 14 millió 200 ezer font 7.5 százalékos kölcsönt vett fel, amelynek mai értéke csak 11 millió font. — Danzignak 1927-ben először 1 millió 900 ezer font, 6.5 százalékos kölcsönt adtak, másodsor másfél millió font, 7 százalékos kölcsönt. Az előbbi értéke mostanig 200 ezer fonttal, az utóbbi pedig 300 ezer fonttal esett. — Eszt országnak 1927-ben másfél millió fontot adtak 7 százalékos kamatozással és e kölcsön kurzusa most is változatlan.

lej. Élelmiszerpiac: Tojás darabja 60—80 bar., kel darabja 1—2, bab kilója 4—5, hagyma kilója 2—3, fokhagyma kilója 10—12, savanykúposzta kilója 4—5, paprika darabja 2—3 lej. Tejtermékek: Tej literje 4—5, vaj kilója 60—70, tejjel literje 20—25, tehénturó kilója 6—8 lej.

Aradváros visszautasított egy rendeletet, amely arra akarta kényszeríteni, hogy a CAPS-tól vásárolja a tűzifa-szükségletét

Aradon olcsóbban lehet tűzifát beszerezni — Érdekes jogi probléma a város vezetősége előtt

Érdekes, komplikált jogi vonatkozású ügyet tárgyalt pénteken délután Aradváros vezetősége, amelynek még minden bizonytalanságos fejleményei vannak. Arról van ugyanis szó, hogy egy miniszteri rendelet arra utasította még a nyár folyamán az egyes városok és községek közhivatalainak vezetőségeit, hogy fa-szükségleteiket kizárólag a CAPS-tól kötelesek beszerezni, mivel ez az autonóm intézmény a saját bejelentése szerint a lehető legolcsóbb áron vállalta az állami és városi közhivatalok tűzifa-szükségletének pontos és kifogástalan ellátását.

A városvezetés a szakértői jelentések és számos gyakorlati példából megállapította, hogy Aradon úgy látszik egészen más a helyzet, mint az ország többi városaiban, mivel itt a CAPS árain jóval alul lehet beszerezni engros-tételekben kitűnő minőségű tűzifát. Éppen ezért a városvezetés utasította a város gazdasági hivatalát, hogy a városi közhivatalok és üzemek tűzifaellátására a bucaresti központi árlejtési bizottság kimondott utasításai ellenére is hirdettessen nyilvános árlejtést, mert Aradváros vezetősége elsősorban is a törvények és rendelkezések szellemének, inten-

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom.
Kérjen ajánlatot. 1575

Gáspár műszerész Arad

— Turnuseverin Duna-hídat kér. Bucarestből jelentik: Ma délelőtt a turnuseverini polgárok népes küldöttsége kereste fel Őfelségét a királyt, a miniszterelnököt és a közlekedésügyi minisztert, akik előtt előadták, hogy mennyire fontos lenne, ha az új Duna-hídat Turnuseverin mellett építenék fel. Ezirányú kérelmükről egy memorandumot nyújtottak át úgy a királynak, mint a két miniszternek.

— Folyton csökken a bánáti sertéskivitel Ausztria felé. Bucarestből jelentik, hogy az Ausztriával kötött állatszállítási szerződésünk a múlt hónapban lejárt, s annak meghosszabbítása érdekében még nem történt intézkedés. Az egyezmény megszűnése óta a sertésexport Ausztria felé számottevően csökkent és az utóbbi hetekben már csak 1600 sertést vittek ki. Abban a reményben, hogy a hussértés exportja jelentékeny lesz, a bánáti gazdák hussértéseket nevelnek, amelyeket a kivitel megnehezülése miatt kénytelenek lesznek alacsony áron a belföldön eladni. Most már Ausztria mezőgazdasági vidékein is sok sertést nevelnek. Ausztria kormánya közölte, hogy az állatbevitel ellenében Romániától megfelelő ellenszolgáltatásokat kíván. Egyébként a Bánáttól Angliába sem fognak sertéseket szállítani, mert az általunk már említett angol pénzcsoport a nagy sertésvágóhidat és hűtőt nem Temesváron, hanem Turnuseverinben fogja felépíteni.

— Erdély második helyen áll a váltóóvás kimutatásában. Decusara tanár, az igazságügyminisztérium statisztikai osztályának igazgatója most készítette el az 1933. év három első hónapjában egész Romániában megóvatolt váltóókról szóló hivatalos kimutatását, amelyben rámutat arra, hogy az 1930. év ugyanazon három hónapjában 133 ezer ötszáz darab váltóó óvatoltak meg, amelyeknek összege egy milliárd 730 millió lej tett ki, viszont a folyó évben április elsejéig csak 45 ezer 659 váltóóvás történt, 651 millió lej összeggel. A kimutatás szerint az okirályságban 25 ezer váltóó 393 millió lej összegben. Erdélyben 14 ezer váltóó 219 millióval. Besszarábiában 2600 váltóó 20 és fél millió lejjel. Bukovinában szintén 2600 váltóó 18 millió lejjel óvatoltak meg.

— MEGINDULT ARADON AZ ADÓFIZETÉS. Az új adóbehajtási törvény tudvalevően igen jelentékeny kedvezményt ad a pontos adófizetőknek. Erre való tekintettel pénteken erőteljesen indult meg az 1933. évi állami adók behajtása mindhárom aradi adóhivatalban. Az egyik aradi vállalat félmillió lej fizetett be, amelyből 25 ezer lej kedvezményt azonnal betudtak az adójába.

— Megkezdődött Aradon a részvénytársaságok és az ipari ingatlanok adókvetése. Az aradi pénzügyigazgatóság speciális bizottsága pénteken kezdte meg a részvénytársaságok adókvetését. Az első napon 13 aradmegyei részvénytársaság adóját állapították meg, mert először a vármegyei cégek ügyeit intézi el a speciális bizottság, s azután kerülnek sorra az aradiak. — Az Aradi Közlöny pénteki számában jelentette, hogy az aradi ipari ingatlanok értékének és adójának megállapítása ma megkezdődik. A pénzügyigazgatóság pénteken tényleg megkezdte az értékmegállapító munkálatait és e célból 3 tagú bizottságot alakított, amelybe a háztulajdonosok képviselőjében sorsolás útján Trimbitioni Traian iparfelügyelő került be. Aradváros szintén mérnöki oklevéllel bíró háztulajdonost fog delegálni, mert az, akit pénteken megbíztak, nem mérnök. Az ipari ingatlanok 5 százalékos adóját a törvény értelmében beszámítják a kereskedelmi adóba.

— A mai heti piac árai. A mai gabonapiacra búzában kis felhozattal mellett, élénk kereslet volt. A buza ára 550—600 lej körül alakult, míg a zab 260—270, az árpa 220, a tengeri 150—160 lej volt. Állatvásár: Szarvasmarha 7—8, borjú 9—11, sertés 15—18 lej volt kilogrammonként élőszuliban. Takarmányárak: Széna 65—70, lóhere 120—130, szalma 30—40 lej métermázsánként, kukoricaszár párja 3 lej. Szárnyasállatok: Kővér liba párja 220—260, sovány liba párja 120—160, kővér ruca párja 100—140, sovány ruca párja 80—120, csinke párja 30—60, tyúk párja 60—80

cióinak kíván eleget tenni. Ezek pedig azt diktálják, hogy minél olcsóbban fedezzék a hivatalok közszükségleteit. A város jogászai körében most érdeklődéssel tekintenek a bucaresti központi árlejtési bizottság magatartása elé. Abban az esetben ugyanis, ha ez a hivatal továbbra is a CAPS üzleteit protegálná, a városvezetés haladéktalanul a belügyminiszterhez fog fordulni a maga panaszával.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTTÉB.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget. ÉRTESÍTÉS.

Ezúton értesítem ügyfeleimet, hogy ügyvédi irodámat a strada Horia, volt Széchenyi-ucca 9. szám alá a Strada Gheorghe Popa, v. Ferdinand-ucca 6. szám alá (földmívelésügyi palota mellé) helyeztem át.

NICOLAE PAUSEȘTI
ügyvéd.

MICHELIN autógummikat ingyen acélkerékkel versenyképes áron szállít A. Kálmán R. T. Arad.

Aradváros fedezetlen tartozása a Banca Nationalánál

Aradváros háztartásának egy komoly problémája merült fel a péntek-délutáni városvezetőségi ülésen. Amint *Berzovan* János pénzügyi tanácsos előadta, a város 2 millió 330.000 lejmel tartozik a Banca Nationalának, amelyre fedezetül mindössze egy egymillió 300.000 és egy 400.000 lejes tételt vettek fel a városi vízművek költségvetésébe. Mivel a Banca Nationalával szemben szükségessé vált az adósság rendezése, a városvezetőség a pénzügyi tanácsos javaslatára elhatározta, hogy a hiányzó összeget az utalából fogják pótolni, ezzel szemben visszakerik a Creditul Judeteannál zálogbábelvezett 11 millió 870.000 lej értékű állami értékpapír-stokkot, amely a város tulajdonát képezi. A tranzakció lebonyolításával a városvezetőség *Borneas* Gyula dr., *Löcs* Rezső dr. választmányi tagokat és *Berzovan* János pénzügyi tanácsost hatalmazta fel.

= A svájci franknak 97 százalékos aranyfedezete van. Zürichből jelentik, hogy az elmúlt héten a svájci Nemzeti Bankból a külföldiek jelentékeny aranyat vontak ki és francia pénzügyintézetekben helyezték el. Emiatt a svájci Nemzeti Bank aranykészlete 80 millió 300 ezer frankkal csökkent, de még most is 2 milliárd 384 és fél millió frank értékű aranya van. A bankjegyj fedezete az arannyal és aranyértékű devizákkal, 95,92 százalék.

= A pénteki gabonapiacra kevés felhozatal volt buzában, amelynek ára ugyanolyan maradt, mint a keddi piacon. Tengeriben nagy kínálat volt és az ár métermázsánsként 160 lejtben alakult ki. Buzából és örleményekből általában kevés készlet van Aradon.

Rádió műsor

— Romániát időszerűtől. —

SZOMBAT, MÁJUS 13.

Bucuresti. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20:40: Gramofon. 21: Szimfonia. 22: Könnyű zene. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. Vörösmarty: Cserhalom. 2. Hasznos háztartási tanácsok. (Felolvasás.) Közben: Odeon gramofonlemez. 12:15—12:55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 13: Déli harangszó. 13:05: Győri Lakatos Flóris és cigányzenekara. Közben: 13:30: Hírek 2 15—3:30-ig és 4:30—5:40-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról 6: „A pörös árnyék.” Csermely Gyula elbeszélése. 6:30: Vig német dalok Előadja Radosné Bock Hilda schrammelzene-kisérettel. 7:15: Mit üzen a rádió. 7:45: Budapesti Munkás Dalárda. 8:20: Dr. Hubay Jenő hegedül. 8:50: „Gárdonyi Géza.” Móra László előadása. 9:15: Szimfonia-előadás a stúdióból. „A bor.” Falusi történet 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza. Majd: Budapesti Hangverseny Zenekar. — Budapest II. 7:15: Kristály gramofonlemez. — Bécs. 12:30: Szalonzene. 14:45—15: Fléta-lemez. 16:15: Olasz dalok és áriák. 17:40: Mandolinzene. 18:35: Énekhangverseny. 20:35: Régi csembalózene. 21:15: Szimfonia. 22:55: Szórakoztató zene. — Belgrád. 12: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 16: Kedvec lemez. 17: Dalok. 17:30: Cigányzene. 20:30: Népdalok. 21:10: Gramofon. 22:25: Francia zene. — Breslau. 13:05: Gramofon. 17:35: Könnyű zene. 19:20: Rádiózenekar. 21:10: Katonazene. 23:25: Táncczene. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 18:40: Gramofon. — Königs wusterhausen. 15: Gramofon. 18:30: Zenel tréfák. 19:05: Dalok és balladák. 20: Birodalmi műsor: Frankfurt. 22:15: Tarka est. 24: München. — Milano. 18:20: Gramofon. 20:45: Gramofon. 21: Beszélő-újság. Gramofon. 21:45: Blanc: Hóvirág, háromfelvonásos operett. — Mor. Ostrava. 11:10: Fuvószene. 12: Gramofon. 19:25: Hangverseny. — München. 21: Lehár: A pacsirta. 23:45: Szórakoztató zene. — Prága. 7:15: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 18:50: Gramofon. 19:30: Német óra. zenével. — Svájc: Aleman adó. 17: Szalonzene. 18: Gramofon. 20: Zürichi harangok.

VASÁRNAP, MÁJUS 14.

Bucuresti. 12:15: A Jonescu Gaiua zenekar könnyű és román zenéje. 13: Gramofon. 18: Marcu-zenekar: könnyű és román zene. 21: Cimarosa: A titkos házasság című operája. — Budapest I. 9:45: Hírek. 10:10—10:55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12:15: Evangélikus istentisztelet. — Utána körülbelül 1:15: A pécsi rádióközvetítő állomás ünnepi megnyitása. 2:30—3-ig és 4:45—5:50: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 6: Budapesti Hangverseny Zenekar. 7:20: Előadás az „Anyák napjára”-ról. — 7:50: Gödöllői Vidék Sándor cigányzenekara. 8:50: Sporteredmények. 9: Salamon Béla vidám csevegése. 9:30: „Liszt Ferenc”. Hangjáték 3 részben. 11:25: Pontos időjelzés, sporteredmények, hírek. Majd: Bondy László szalon- és jazz-zenekara a Bodó-kávéházból, Solthly György énekszámával. — 12:10: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. Budapest II. 4—4:30: Polydor-Brunswick gramofonlemez. Bécs. 10:15: Hangverseny. 11:15: Aschel Wanda sopránénekesnő dalokat ad elő. 12:40: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 13:50—15:15: Wacek-zenekar. 16:15: A Sedlak-Winkler vonósnyegys. 17:15: A Frank-Novotny-Pranz schrammel-trió és a Herrmann-zenekar hangversenye. 20: Egyházi karéne. 21: Tarka est. Közreműködik Lizzi Holzschuh (ének) és Holzer József zenekara. — 23:15: Táncczene. — Belgrád. 12: Gramofon. 13:20: Népzene harmonikán. 13:30: Rádiózenekar. 16: Népzene tamburán. 17: Hangjáték. 20:50: A rádiózenekar francia hangversenye. 22:30: Gramofon. 22:50: A Honolulu-trió. 23:20: Cigányzene. — Berlin. 16:40: Állás nélküli zenészek zenekara. 22:05: Rádiózenekar. Majd éjjel szórakoztató és táncczene. — Helisberg. 7:35—9:15: Katonazene Danzigból. 14: Könnyű zene. 16:30: Szórakoztató zene. 19:30: Fischer zongoraművész játék. 23: Éjjeli Berlin. — Leipzig. 12:30: A lipcsei városi és Gewandhaus-zenekar. 13: Déli zene. 17: Tarka óra. 22:15: Rádiózenekar. — Milano. 17: Vegyes zene. 20:10: Gramofon. 22: Verdi: Falstaff című operája. — Prága. 7:45: Ébresztő. 8:30: Karlsbadi fürdőzenekar. 9:30: Michl: Orgonahangverseny. 18: Gramofon. 18:45: Gramofon. 20:50: Operett. — Svájc: Aleman adó. 11:45: Hangverseny. 13: Rádiózenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenn tartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VETEL ÉS ELADÁS.

HAROM VAGY NEGYES számú pénzeszköz azonnali fizetés ellenében kezesstetik. Rendőség titkári hivatala. 1796

MODERN toborvos és fogtechnikai berendezés, keleti szőnyegek, uriszoba butor, bőrgarnitúrák, könyvszekrények, íróasztalok, faragott fotelok, divány, antik szalonok, komplett szobaberendezések, ezüst girandok, szekrények, asztalok, székek, kis Singer gépek, aranvezett antik tükrök, zongorák, festmények, arany és ezüst karórák stb. 1000

SALGÓNE bizom üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK ezüst tálcákat és különböző ezüsttárgyakat keleti és helyben készített perzsaszőnyeget, Biedermayer szalon, vitrineket, márkás festményeket gyári szőnyeget, szobaberendezéseket dísztárgyakat stb SALGÓNF bizománvi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

KÜLÖNFÉLEK.

Egy nagyobb, jókarban levő **takaréktűzhelyet**

megvételre keresek.

Ugyanott egy kétszobás, fürdőszobás lakás azonnali kiadó. Plesz. Str. Harle Chendi (Kölcsey-u.) 6. 1774

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnali kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HALOSZOBÁK új és használt állapotban 3500 lejtől. Ebédliök, modern uriszobák 7800 (új), Schöberl, Íróasztal 850, Singer varrógépek 900, Előszobafal 350, Garderótszekrények, Konyhabutorok 850, Garnitúrák 100. Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeget keresünk sürgősen készpénzért.

ZALOGTARGYAKRA a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temetővári Városi zálogház folyósítja, aranyra grammonkéot 55. — lejt adunk. Az évi kamat csak 18 százalék, az eddigi 24 százalék helyett. Megnosszabításokat a legolcsóbban vállalunk. Ne fizessen sehhol többet 18 százaléknál.

„COMISIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. (Dácia mellett.)

Erdélyi magyar ifju

a hőse KÖRMENDI FERENC világsikert aratott regényének:

ABUDAPESTI KALAND

Budapest-Bécs-London-Délafrika-Budapest

a főbb állomáshelyek, amelyek köré páratlan izgalmaikkal telt események fűződnek. A szerző döbbenetes erejű megfigyelő, aki mesteri tollal rajzolja meg a Magyarország összeomlását követő időket, a vörös forradalmat és a fehér ellenforradalmat, a nyugatlanság és a bizonytalanság korszakait, az inflációt és az azt követő gazdasági letörést.

Ebben az érdekesítő millióben folyik az idegeket felkorpácsoló szerelmi párbaj a milliók uráért a feleség és a feleség helyére vágyó 20 éves budapesti „flapper” között.

Körmendi regénye eddig hozzáférhetetlen volt az olvasó közönség nagyrésze. A romániai olcsó kiadás, amely május 25-ikén jelenik meg, ezt az akadályt megszünteti. Az 500 oldalas könyv

44 lejtbe kerül

mindössze. Aki meg akarja szerezni, május 20-ig rendelje meg a lapkihordóknál. — Könyvkereskedői forgalomba nem kerül „A budapesti kaland”.

Vidéki szétküldés az összeg, valamint Lei 8.50 postaköltség előzetes beküldése ellenében történik

Szombat este ujonnan megnyilik az AZUGA-étterem. Olcsó árak, kitűnő ételek, italok, pontos és figyelmes kiszolgálás. Valódi aszgal sör. Szíves pártfogást kér A TULAJDONOS.